БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 54 (4045). | Сешанба, 18 март 1969 йил. | Баҳоси 2 тийин.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА БЎЛИБ ЎТГАН САЙЛОВЛАР СОВЕТ ХАЛҚИ МАЪНАВИЙ СИЁСИЙ БИРЛИГИНИНГ ЁРҚИН НАМОЙИШИГА АЙЛАНДИ.

15-сайлов участкаси Куйбишев районидаги 148-мактаб биносига жойлашган. Сиз суратда сайловчиларнинг овоз бераётган пайтини кўриб турибсиз.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари маҳаллий Советларга сайловлар кунини зўр уюшқоқлик билан кутиб олишди. Суратда: иккинчи сайлов участкасига овоз бериш учун келган колхозчилар сайлов қутисига бюллетень ташлашмоқда.

ТИНЧЛИК УЧУН, КОММУНИЗМ УЧУН

Ўлкамиз узра баҳор нафаси кезиб юрибди. Дам-бадам шивалаб турган ёмғир, дов-дарахтларнинг шохларида бўртиб турган дастлабки куртаклар, сой ва ариқларни тўлдириб шарқираб оқаётган сершовқин сувлар, қуёшнинг гоҳ чарақлаб нур сочиб ва гоҳ булутлар орасига яшириниб беркинмачоқ ўйнаши, далалар ва қир-адрларга гилам ёйган майсалар, ғир-ғир эсаётган майин шабада — булар баҳор келганлигидан нишонадир.

Ҳар гал инсоният баҳорни ўзгача бир кайфиятда, дилхушлик билан, олам-олам қувончга тўлиб кутиб олади, унинг латофатига маҳлиё бўлиб суқланиб боқади, унинг майин елларига эркаланиб кўкрак тутади, тўйиб-тўйиб нафас олади.

Лекин баҳор биз учун фақат ташқи гўзалликкинагина эмас, балки янгидан-янги зафарлар, улкан меҳнат ютуқларини ҳам ўзи билан бирга олиб келади.

16 март — маҳаллий Советларга сайловлар куни ҳам бу йил одатдагидан кечикиб келган баҳорнинг илк дамларига тўғри келди. Ўша куни баҳор гўзаллигига сайлов шодиёнаси ҳамоҳанг бўлиб, ўзгача бир манзара ҳосил қилди. Шаҳар ва қишлоқларнинг файзига файз, одамларнинг қувончига-қувонч қўшилди.

Баҳор тонги — сайлов тонги отиши билан меҳнаткашлар ўз гражданлик бурчларини бажариш учун агитпунктлар томон йўл олдилар. Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларидаги ҳамма сайлов участкалари уларни мунтазир бўлиб кутиб турарди. Радио карнайларидан таралаётган дилрабо куй ва қўшиқлар, бадиий ҳаваскорлар ижросидаги рақс ва яллалар, сайловчиларнинг ўртага тушиб, завқ билан ўйнашлари, биноларнинг пештоқига осилган қизил алвонлардаги жанговар шиорлар, гулгун чеҳралардаги шодлик ва қувноқлик сайлов кунини ҳам катта байрамга айлантириб юборди.

Ҳа, бу чинакам байрам, элимизнинг ва юртимизнинг улуғ айёми эди. Бу шодиёна ўша куни мамлакатимизнинг ҳамма бурчакларида тантанали вазиятда ўтди.

Барча совет кишилари қатори областимизнинг азамат меҳнаткашлари ҳам маҳаллий Советларга сайловларга пухта ҳозирлик кўрдилар ва уни зўр уюшқоқлик, якдиллик, ҳамжиҳатлик билан ўтказдилар. Халқ ўзининг энг яхши, илғор, жонкуяр, катта ҳурмат-эътибор қозонган фарзандлари номзодлари учун овоз бердилар, улар орасида ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, партия ва совет ходимлари—хуллас, турли соҳада ишлаётган кишиларни кўриш мумкин. Уларнинг ҳаммаси ҳам Ватанимизнинг бахт-саодати йўлидаги ўз ҳалол меҳнатлари эвазига ана шундай иззат ҳурматга эга бўлдилар.

Сайлов якунлари шуни кўрсатдики, область меҳнаткашлари номзоди кўрсатилган депутатларнинг ҳаммаси учун овоз бердилар. Бу совет сайлов системасининг, совет демократиясининг ёрқин намойишидир.

Область сайлов комиссиясидан олинган маълумотларга қараганда, область Советига депутатлар сайлашда сайловчиларнинг 99,99 проценти овоз беришга қатнашган. Шундай қилиб, сайловчиларнинг умумий сонига нисбатан 99,74 проценти коммунистлар билан партиясизлар бузилмас номзоди учун овоз беришган.

«Область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларига сайловлар тўғрисидаги Низом»га асосланиб, область сайлов комиссияси барча сайлов округларидан сайланган депутатларни рўйхатга олди.

Область Совети депутатлигига сайланганларнинг 43,3 проценти хотин-қизлар, 38,3 проценти партиясизлар, 24,4 проценти ишчилар ва 26,6 проценти колхозчилардир.

Областимизнинг Чирчиқ ва Олмалиқ, Оҳангарон ва Бекобод, Янгийўл ва Янгиобод шаҳарларида, ҳамма районларида, қишлоқларида ва бошқа жойларида маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайловлар вақтида меҳнаткашлар сайлов қутилари ёнида туриб, тинчлик учун, коммунизм учун, халқ фаровонлиги ва бахт-саодати учун овоз бераётганликларини изҳор қилдилар. Улар ҳамиша ғамхўр ва меҳрибон Совет давлатига, жонажон Коммунистик партияга қайта-қайта миннатдорчилик билдирдилар.

Сайловлар партия билан халқнинг мустаҳкам алоқасини яна бир бор кўрсатди. Коммунистлар билан партиясизлар блоки учун якдил овоз берилганлиги совет ижтимоий сиёсий тузумининг негизлари ленинча халқлар дўстлиги ва биродарлиги принципларига маҳкам таянганлигини қайта исбот қилди.

Депутат — халқ хизматкоридир. У халқ манфаатлари йўлида сабот-матонат билан хизмат қилишни, ўзини сайлаган эл ишончини оқлашни ва унинг наказларини бажонидил бажаришни ўз фаолиятининг олий мақсади қилиб қўяди.. Бизнинг депутатларимиз ҳамиша ана шу хилда ҳалол хизмат қилиб келмоқдалар.

Маҳаллий Советларга сайловлар Ватанимиз ва халқимиз тарихидаги буюк сана — Совет давлати ва Коммунистик партиянинг асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бутун мамлакатимизда қизғин тайёргарлик кўрилаётган бир пайтга тўғри келди. Бутун халқ, бутун мамлакат ҳозир ленинча меҳнат вахтасида турибди. Совет кишилари доҳий юбилейига бағишлаб ажойиб меҳнат совғалари тайёрламоқдалар.

Улуғ Ленин ғоялари билан қуролланган, Коммунистик партия раҳбарлигида буюк яратувчилик ишларини амалга оширалётган совет халқи мамлакатимизда коммунизм қуриш йўлида янгидан-янги зафарларга эришаверади.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советларига сайлов якунлари тўғрисида АХБОРОТ

1969 йил 16 мартда меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига сайловлар бўлиб ўтди. Сайлов якунлари Коммунистик партия ва Совет халқининг бузилмас бирлиги, сайловчиларнинг партия атрофига янада мустаҳкамроқ жипслашганлигини яна бир бор намойиш қилганлигини кўрсатди.

Область сайлов комиссиясидан олинган маълумотларга қараганда, область Советига депутатлар сайлашда сайловчиларнинг 99,99 проценти овоз беришга қатнашган. Шундай қилиб, сайловчиларнинг умумий сонига нисбатан 99,74 проценти коммунистлар билан партиясизлар бузилмас номзоди учун овоз беришган.

«Область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларига сайловлар тўғрисидаги Низом»га асосланиб, область сайлов комиссияси барча сайлов округларидан сайланган депутатларни рўйхатга олди.

Область Совети депутатлигига сайланганларнинг 43,3 проценти хотин-қизлар, 38,3 проценти партиясизлар, 24,4 проценти ишчилар ва 26,6 проценти колхозчилардир.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИ.

Тошкент область меҳнаткашлар депутатлари шаҳар, район, посёлка, қишлоқ Советларига сайлов якунлари тўғрисида АХБОРОТ

1969 йил 16 мартда Тошкент областининг шаҳар, район, қишлоқ ва посёлка Советларига сайловлар бўлиб ўтди. Барча сайлов участкаларида овоз бериш эрта билан соат 6 дан бошланди ва маҳаллий вақт билан кеч соат 10 да тугади.

Маҳаллий Советларга ўтказилган сайлов сайловчиларнинг зўр активлиги ва уюшқоқлиги билан ўтди.

Шаҳар, район, посёлка ва қишлоқ Советларига сайлов ўтказган сайлов комиссиялари сайлов якунлари тўғрисидаги барча ахборотларни ўз вақтида олди.

Сайлов комиссияларининг берган маълумотларига кўра, сайловчиларнинг умумий сонига нисбатан шаҳар Советига 99,98 процент, район Советларига 99,99 процент, посёлка Советларига 99,99 процент, қишлоқ Советларига эса 99,99 проценти қатнашди.

Шундай қилиб, коммунистлар билан партиясизларнинг номзодлари учун шаҳар Советларига 99,54 проценти, район Советларига 99,85, посёлка Советларига 99,60 процент, қишлоқ Советларига 99,91 процент овоз бердилар.

«Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларига сайловлар тўғрисидаги Низом»га асосланиб, шаҳар, район, посёлка ва қишлоқ сайлов комиссиялари шаҳар Советларига сайланган 1294 депутатни, район Советларига сайланган 1371 депутатни, посёлка Советларга сайланган 1153 депутатни ва қишлоқ Советларига сайланган 6704 депутатни рўйхатга олди.

Бўка район Ленинобод қишлоқ Совети ҳамда Ўрта Чирчиқ район Тўйтепа посёлка Совети депутатлигига кўрсатилган икки номзод кўпчилик овозни ололмади. Шунинг учун ана шу сайлов округларида янгитдан сайлов ўтказиш белгиланади.

Областнинг барча шаҳар, район, посёлка ва қишлоқ Советларига жаъми 10524 депутат, шу жумладан, 4765 хотин-қиз (45,2 процент), 4955 партия аъзоси ва аъзоликка кандидатлар (47,1 процент), 3264 ишчи ёки 31,1 проценти, 3618 колхозчи ёки 34,4 процент депутат қилиб сайланди.

Ҳамма сайланган депутатлар коммунистлар ва партиясизлар блокининг номзодларидир.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВЕНГРИЯ ПОЙТАХТИГА КЕЛДИ

БУДАПЕШТ, 16 март. ТАСС махсус мухбири хабар беради.

Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг ишида қатнашувчи Совет делегацияси бугун Будапештга келди. Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев (делегация бошлиғи), СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К. В. Русаковлар бор.

Будапештдаги Нюгати вокзалида Совет делегациясини Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадар, Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси Ене Фок, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари Золтан Комочин, Венгрия Халқ Республикаси, Мудофаа министри, генерал-полковник Лайош Цинеге кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида СССРнинг Венгрия Халқ Республикасидаги элчихонаси дипломатик ходимлари ҳам бор эди.

Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Бела Виску ва СССРнинг Венгрия Халқ Республикасидаги элчиси Ф. Е. Титов Совет делегациясини чегарадан Будапештгача кузатиб борди.

* * *

Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар бирлашган қуролли кучларининг бош қўмондони. СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари. Совет Иттифоқи маршали И. И. Якубовский ва Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар бирлашган қуролли кучлари штабининг бошлиғи армия генерали С. М. Штеменко ҳам шу поездда Будапештга келишди.

МУҚАДДАС ЧЕГАРАМИЗДАН ҚЎЛИНГНИ ТОРТ!

СОВЕТ ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ҒАЗАБИ

Совет-Хитой дўстлиги жамияти марказий правлениеси қабул қилган баёнотда Совет-Хитой чегарасида Пекин маъмурлари уюштирган қуролли иғвогарликдан жамият аъзолари ва активлари қаттиқ дарғазаб бўлганликлари ифода қилинади. Совет территориясига қароқчиларча ҳужум қилиниши натижасида совет чегарачилари ҳалок бўлди. Хитой халқининг содиқ дўсти бўлмиш халқ ўғлонларининг қони тўкилди.

Даманский оролида бўлиб ўтган сурбетларча иғвогарлик Хитойда Мао Цзэ-дун тўдаси бошлаган Советларга қарши манфур кампаниянинг давомидир. Бу иғвогарлик хитой халқининг эришган социалистик ғалабаларини хавф остида қолдираётган Мао Цзэ-дун ва унинг шерикларининг ҳаракатлари фақат совет халқига қарши эмас, шу билан бирга хитой халқига ҳам қарши қаратилганлигини тасдиқлайди. Совет кишилари хитой меҳнаткашлари билан Хитойда ҳокимиятни қўлга киритиб олган Мао Цзэ-дун тўдаси ўртасига ҳеч қачон тенглик аломатини қўйишган эмас. Мао Цзэ-дун Уссуридаги иғвогарлик билан мамлакатларимиз халқлари ўртасига ғов солишни ният қилган бўлсада, у бунга муваффақ бўлмади ва ҳеч қачон муваффақ бўлолмайди.

Совет ва хитой халқлари дўстлик бешигини, дейилади баёнотда, улуғ Ленин билан хитой халқининг шонли фарзанди Сун Ят-сен тебратган эдилар. Неча минглаб совет кишилари ва Хитой интернационалчи коммунистлари мана шу дўстликни деб жон фидо қилдилар. Мана шу дўстликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун кураш Совет Иттифоқи ленинчи Коммунистик партиясининг оғишмай амал қилувчи йўли бўлиб, чинакам Хитой коммунистларининг ҳаммаси шу йўл учун курашмоқда.

Совет халқи билан дўстликка содиқ турган хитой меҳнаткашлари маочилар тўдасининг иғвогарликларини, шу жумладан Даманский оролида совет чегарачиларига қароқчиларча ҳужум қилганликларини лаънатлайдилар деб ишонамиз. Совет-Хитой дўстлиги яна тантана қилади, хитой халқи социалистик мамлакатлар ва империализмга қарши кучлар ягона сафидан ўз ўрнини олади.

НАФРАТИМИЗ ЧЕКСИЗ

Хитой авантюристларининг Совет — Хитой чегарасида қилаётган иғвогарлик ҳаракатлари колхозимиз деҳқонларини қаттиқ ғазаблантирмоқда. Улар хитой қуролли бандитларининг қабиҳ ҳаракатларига нисбатан қатъий норозилик билдирмоқдалар.

Биз деҳқонларнинг бирдан-бир эзгу ниятимиз тинч ва осойишта ҳаёт кечиришдир. Тинчлик бу мўл-кўлчилик, тўкинчилик фаровон ҳаёт демакдир. Қишлоғимиз кишилари Халқларнинг тинч ва осойишта яшашини истайди. Хитой маъмурларининг Совет — Хитой чегарасида қилаётган номаъқулчилик ҳаракатларини қатъиян қоралайдилар. Шу нарсани бир овоздан айтамизки. Мао-цзе-дун сиёсати империализм тегирмонига сув қуймоқда.

Биз мўл-кўлчилик яратиш йўлида қилаётган меҳнатимиз орқали жонажон партиямизга бўлган муҳаббатимизни, Совет ҳукуматининг халқпарвар одил сиёсатига бўлган ҳурматимизни яна бир марта дилидан таъкидлаймиз.

Кимки тинчликсевар Ватанимиз чегарасини, ўзларининг қабиҳ ҳаракатлари билан халқимиз тинчлигини бузишга журъат этар экан, улар ғазабимизга учрайдилар.

Ҳушёрлигимизни оширамиз, зўр ғайрат, шижоат билан меҳнат қилиб, сабзавот экинларидан олинадиган маҳсулотни кўпайтирадилар. Ватанимиз қудратини янада мустаҳкамлашга ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз.

М. МУҲАММЕДОВ,
Калинин районидаги «Ленин йўли» колхози партия ташкилотининг секретари.

ИҒВОГАРЛАРГА ЛАЪНАТ!

Хитой ҳарбий хизматчиларининг мамлакатимиз чегарасига қурол кучи билан бостириб киришлари ҳамда Ватанимизнинг ажралмас бир қисми бўлган Даманский оролига даъволари миллионлаб соф виждонли кишилар қатори коллективимизнинг ҳам ғазабини қўзғатиб юборди.

Ҳаддидан ошган маочилар кимга ва қайси давлатга қўл кўтаришмоқда? Зулм ва истеъбдодни парчалаб, адолатли тузумга пойдевор қўйган, жаҳонни фашист газандалари тажовузидан сақлаб қолган, қолаберса Хитой халқи билан япон милитаристларига қарши курашда жон олиб, жон берган совет жангчилари фарзандларига қарата ўқ узиш бу-нонкўрликнинг худди ўзи эмасми!

Мамлакат экономикасида рўй берган танглиқдан аҳоли фикрини чалғитиш мақсадида уюштирилаётган пекинлик иғвогарларнинг бу сиёсий авантюралари фақат жаҳон империалистлари тегирмонига сув қуймоқда, халос.

Совет тупроғи муқаддас, уни топталишига йўл қўймаймиз! Бу—мамлакатимиз куч ва қудратини ошираётган барча металлургларнинг қалб сўзидир.

А. ЭРГАШЕВ,
Бекобод металлургия заводи мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ЧЕГАРАЛАРИМИЗ ДАҲЛСИЗДИР

Хитойнинг қуролланган солдатларидан бир группаси Совет территорияси — Уссури дарёсидаги Даманский оролига бостириб киришга уриниб кўрганлигини эшитиб, беҳад дарғазаб бўлдик. Хитой маъмурларининг янги қабиҳ қуролли иғвогарлиги нима мақсадларда қилинганлигини биз яхши биламиз. Бу билан улар давлатлар орасидаги муносабатларда бўлган кескинликни вужудга келтиришга уринмоқдалар.

Совет чегаралари даҳлсиздир. Биз совет кишилари қудратли она-Ватанимизнинг осойишталиги ва хавфсизлиги учун ҳамиша ҳушёр тураберамиз.

Ер юзида ҳамиша тинчлик барқарор бўлаверсин!

И. ТОЖИБОЕВ,
Орджоникидзе районидаги 35-мактабнинг директори.

Суратларда: 1. Калинин район «XXI партия съезди» совхозидаги 89-ўрта мактабга жойлашган сайлов участкаси эрта тонгдан бошлаб сайловчилар билан гавжум бўлиб кетди. Совхоз ишчилари ўзларининг энг яхши ўғил ва қизлари учун овоз беришди. 2-3. Ҳамза районидаги 2-ун комбинати клубига жойлашган 6-сайлов участкасида номзодларга овоз бериш зўр уюшқоқлик билан ўтди. Суратда: овоз бериш пайтини кўриб турибсиз.

БАҲОР ТОНГОТАРИДА

Қадимий Ёвариқнинг тарихини бу ердаги кексалар жуда муфассал гапириб берадилар. Марҳум шоиримиз Ғафур Ғулом ҳам бир вақтлар менга илгарилари Қоплонбек қишлоғидан қайтатуриб Ёвариқда тўхтаб дам олган кезларида тор ариқларни, пахсаси увалениб кетаётган деворларни, пастқам уйларни кўрганини гапириб берган эди.

Ёвариқ ҳозир тамоман ўзгариб кетган. Бу ерни ҳозир Карл Маркс номли қишлоқ Совети дейдилар. Мана бир неча йилдирки, шу қишлоқ Советига ўртоқ Азизов раислик қилиб келмоқда.

Колхоз қишлоғининг жамолини табаррук отахон севимли раис Мақсудали ака Маъмуров ўз элига бош бўлиб чинакам ойдек жамол қилиб юборди. Ўтган маҳаллий сайловлардан буён бу ерда кўп ишлар бўлди. Янги хонадонлар қурилди. Яқиндагина тўрт қаватли ажойиб бир мактаб қад кўтардики, тўртинчи қаватидан қардош Қозоғистоннинг туташ ерлари бемалол кўзингизга кўринади. Мактаб директори шинаванда йигит Ғозибой Тожибоев:

— Мактаб қишлоғимизнинг ҳусни бўлди, болаларимиз яйраб ўқимоқдалар. Ўқитувчилар эса ҳавас билан синфга кирадилар, — дейди.

Генерал Собир Раҳимов номли колхоз қишлоғида эрта тонгдан байрам нашъаси келиб турар эди. Севинч олам-олам. Айниқса бўйи-бўйига тенг, биринчи сайловга келаётган йигит-қизларнинг ғурурини айтмайсизми.

Бу ердан Тошкент области Совети депутатлигига оддий колхозчи аёл Раҳима Жалолова билан область партия комитетининг бўлим мудири Жалил Маликов ва район Советн депутатлигига колхоз партия ташкилотининг секретари абжир йигит Қўчқорвой Латипов овозга қўйилдилар.

Биз кишиларнинг активлигини кўриб жуда хурсанд бўлдик. Бу ҳаммаси юракдаги ихлос, садоқатдан. Эрталаб соат ўнгача 1430, соат кундуз 12 гача эса 1930 сайловчининг ҳаммаси овоз бериб бўлди.

Кишилар сайлов участкасидан овоз бериб чиқар эканлар, бир-бирларини бу кунги байрам билан табриклашар ва эртанги ишларининг режасини сўзлашар эдилар.

Бу ерда Азиз Зиёев деган ажойиб бир киши бор. Бу киши колхоз тузумидан бошлаб шу ерда хизмат қилади. Колхоз участка бошлиғи бўлган бу киши меҳнаткаш шаҳар одамларига резавор етказиб беришда танилган.

— Меҳнат бахтдир. Бугунги сайлов эса бахтимизнинг байрамидир, — дейди Азиз Зиёев.

— Шу билан нечанчи сайловда қатнашишингиз? — сўрадик биз ундан.

— Аввало шуки, тенг ҳуқуқли бўлганимиздан хурсандмиз. Илгарилари ҳуқуқсиз бир чорикор эдик. Қози сайлашибди деб эшитиб қолардик, холос. Мана ҳозир Москвага ҳам, Узбекистон ССР Олий Советига ҳам, маҳаллий Советларга ҳам сайловда қатнашиб турибмиз, — дейди табассум билан бу ажойиб инсон.

Сайлов участкаси ва мактаб ўртасидаги катта майдонда овоз бериб чиққан кишилар учун савдо ходимлари, 14-мактабнинг бадиий ҳаваскорлари хизмат қилиб турибдилар. Фақат генерал Собир Раҳимов номли колхоздагина эмас, балки қўшни Навоий номли колхозда ҳам сайловга келган кишилар кўтаринки руҳ билан овоз бердилар.

Совет гражданн чинакам улуғ инсон. Шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам бахтини топган одамлар баҳор тонготарида ўз бахти учун овоз бериб янги меҳнатга шайланиб турибдилар.

Ўзининг катта меҳнати билан республикага танилган Калинин районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхоз аъзолари бу йил ҳам ишларини яхши олиб бормоқдалар. Сайлов соатлари ўтди-ю, кишилар яна миришкор қўллари билан меҳнатга отланиб кетдилар.

Юсуфжон ҲАМДАМ.

ИШЧИЛАР ҚУВОНЧИ

... 37-ўрта мактаб фойеси жуда ҳам чиройли қилиб безатилган. Участка сайлов комиссиясининг аъзолари эрта азонда чоракам 6 да келиб, сайлов қутилари, кабиналар ва рўйхатларни яна бир-бир кўздан кечириб чиқишди. Ҳамма нарса тахт. Энди меҳнаткашларни овоз беришга таклиф этиш мумкин.

Биринчи бўлиб бюллетенни пенсионер Т. Ҳолиқназаров қутига ташлади. Бу отахон ҳаётнинг машаққатларини кўп тортган. Немис фашистлари билан беш йил жанг қилди. Урушдан кейин экономикамизни юксалтиришда ўз ҳиссасини қўшди. Узоқ йиллар корхоналарда меҳнат қилиб, халқнинг обрў-эътиборини қозонди. Ҳукумат нишонлари билан тақдирланди.

— Уруш даҳшатларини биз кўрдик, энди фарзандларимиз, набираларимиз кўришмасин, — дейди у. — Мен янги уруш оловини ёқишга интилаётган нодонларнинг хатти-ҳаракатини қоралайман. Ер юзида доимо тинчлик, хотиржамлик бўлишини истайман.

Сайлов қутиси ёнига бирин-кетин ишлаб чиқариш новаторлари, бинокорлар, зиёлилар келабошлашди. Ҳамманинг чеҳрасида табассум. Гражданлик бурчларини ўтаётганликларидан, элсевар фарзандлар учун овоз бераётганликларидан беҳад шод эдилар.

Кун ёйилгунча «Ўзбекистон» маҳалласи аҳолиси, Пермь қурилиш-монтаж поезди бинокорлари маҳаллий советларга номзоди кўрсатилган депутатлар учун овоз бериб бўлдилар. Тошкент тамаки фабрикасининг директори Ҳакима Жунадуллаева ва Давлат машинасозлик технологияси лойиҳалаш конструкторлик бюросининг слесари Олег Сергеевич Иванов ўртоқлар шаҳар Совети депутатлигига, район санитария — эпидемия станциясининг бош врачи А. Эйдус, Тошкент шаҳар ижроия комитети автобазаси шофери С. Ҳайдарова, ҳисоб-кредит техникумининг директори А. Абдуллаев, 9-трест бинокори А. Мезелин ва «Ташпромторг» сотувчиси М. Ёқубжонова ўртоқлар район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган эди.

Сайловни уюшқоқлик билан ўтказишда М. Мирзабоева, Қ. Тўлаганов, У. Қаюмова, М. Давиденко, К. Минаева, М. Толипов каби агитатор ва участка сайлов комиссияси аъзоларининг хизматлари катта бўлди. Биз улар хизматидан миннатдормиз.

БАХТИЁРСИЗЛАР, НУРИ ДИЙДАЛАР

Султонхон буви бугун ҳам тонг билан бирга уйғонди. Унинг қалби қувончга тўла. Бугунги якшанба табаррук бувихонимиз учун қувонч устига қувонч келтирди. Ҳам бир асрлик умр тантанасини нишонлайди, ҳам ўғли ва қизлари, 7 невараю, 12 чевараларининг бахтли истиқболи учун овоз беради.

Нуридийдалари кириб онажонларини бугунги шодиёна билан муборакбод этишди. Япянги кийимларга безашди. Бир уй бўлиб кўчага чиқдилар.

Сайлов участкаси тўй маросимини эслатади. Шоду хуррамлик авжида. Ҳаммаёқ чароғон, гулгун чеҳралар очиқ. Овоз бериш учун келган ёшу қари Султонхон бувини тўрга ўтказишди.

Соат олти. Сайлов участкасининг раиси Тўхта ака Каримов тўпланганларни сайлов куни билан табриклайди. Қути ёнига биринчи бўлиб Султонхонбуви Мубороканн таклиф этади.

Ҳамманинг назар-эътибори бу нуроний онахонда бўлди.

— Азиз болаларим, — оҳиста гап бошлади буви. — Эсингиздами, ер қимирлаб ҳаммамиз мана шу колхозга кўчиб чиққандик. Сайхон ер бўлган, қаранг, қисқа вақт ичида уйлик-жойлик бўлиб олдик. Энди бўлса ширин ҳаёт кечиряпмиз. Буларнинг ҳаммаси партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўр ва жонкуярлиги туфайли бўлди, катта раҳмат уларга. Мен сизларнинг тинч ва осойишта ҳаётингиз учун, эл-юртимиз обод ва кўркам бўлиши учун овоз бераман.

18 ёшлик Рустам Пўлатов қути ёнига келади:

— Бувижон, кўнгилдаги гапни айтдингиз. Биз ҳақиқатан ёшлик завқини мазза қилиб суряпмиз. Партиямиз бизларга ўқиш ва яшаш учун ҳамма шароитни яратиб қўйган. Фақат бу обод, кўркам ҳаётимизни кўролмаётганлар бор. Куни-кеча хитойлик иғвогарларнинг навбатдаги мудҳиш қилиғидан хабардор бўлдик. Мен шу ердан туриб ёшлар номидан калтафаҳмлик қилиб ҳур диёримизнинг чегараларига раҳна солаётган маочи худбинларни қаттиқ қоралайман. Чегараларимизнинг даҳлсизлигини билиб қўйишсин. Биз ўсмирлар бўлсак Ватанимиз мудофаасига доимо тайёр турамиз.

Бешқайрағоч массивидаги 124-мактаб биносида жойлашган 72-сайлов участкасида бу улуғ кун шоду-ҳуррамликда ўтди. Сайловчилар халқ хизматига бел боғлаган депутатларга якдиллик билан овоз беришди.

И. ЮСУПОВ.

КОЛХОЗДА БАЙРАМ

Қишлоқ аҳолиси ҳар кунгидан барвақт уйғонди. Кўчалар гавжум. Пахтакорларнинг, чорвадор, ғаллакорларнинг чеҳраларида кулги, қалбларида шодлик. Улар республика маҳаллий Советларига номзодлари кўрсатилган халқимизнинг асл фарзандлари — меҳнатда ўрнак кўрсатган, кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборини қозонган кишилар учун овоз бериш мақсадида сайлов участкасига йўл олмоқдалар.

47-Калинин сайлов участкасида катта шодиёна. Соат 6 га етганда сайлов комиссиясининг раиси йиғилганларни овоз бериш учун таклиф қилади. Биринчи марта 70 яшар кекса пахтакор, ҳозир пенсия олиб, ўғил-қизлари бағрида фаровон ҳаёт кечираётган Ўнгир ота Сулаймонов овоз беришни бошлайди. У совет кишиларига бахт-саодат ҳадя этган жонажон партиямизга чин юракдан раҳмат айтади.

Тажрибали пахтакор Иса ака Аҳмедов бригадаси аъзолари ўтган йили 117 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтарган эдилар. Улар бу йил доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият олганлар. Улар пахта майдонини 120 гектарга етказиш, она-Ватанга 33 центнердан «оқ олтин» етказиб бериш йўлида ҳозирдан астойдил бел боғлаб меҳнат қилмоқдалар. Иса ака Аҳмедов ана шу юракка тўйилган орзуларни амалга ошиши учун овоз беради.

Йиғилганлар бу йил биринчи марта овоз бераётган ёшларни табриклайдилар. 10-синфни тамомлаган, эндиликда жонажон колхози бағрида ҳалол меҳнат қилаётган Гултош Рисбоева ўз ўртоқлари ичида биринчи бўлиб сайлов қутиси ёнига келади. У бахтли ёшликни берган она-Ватанга минг-минг миннатдорчилик билдириб, қутига бюллетень ташлайди.

Шу куни соат 1 га етмасданоқ 1381 сайловчининг деярлик ҳаммаси коммунистлар билан партиясизлар блоки учун якдиллик билан овоз бердилар.

С. ЧЕГАБОЕВ.

ПАХТАКОРЛАР ОВОЗИ

БЕКОБОД, (Телефон орқали олинди). Мана, ниҳоят кўпдан орзиқиб кутган кун ҳам етиб келди. Қиёт қишлоқ Совети территориясидаги аҳоли одатдагидан анча барвақт турди. Тонг ёришиши билан қишлоқ кўчалари одамлар билан гавжум бўлиб кетди. Нуроний кексалар, ўз тенгқурлари билан ҳазил-мутойиба қилиб бораётган йигит-қизлар, онахонларимиз чеҳрасидан табассум аримасди. Улар кўпдан ўзлари таниган, меҳнатда обрў-эътибор қозонган энг яхши кишиларга овоз бериш учун сайлов участкаси томон боришарди.

Бу кунни пухта тайёргарлик билан кутиб олган, сайлов участкасининг ходимлари уларга пешвоз чиқишди. Соат олти. Сайлов участкасининг раиси ўртоқ А. Бойбутов уларни маҳаллий Советларга сайловлар куни билан табриклар экан, бюллетень олишга таклиф қилди.

Биринчи бўлиб сайлов қутиси ёнига келган қишлоқнинг нуроний отахони Эшонқул ота Худойбердиев юрак сўзларини айтиб шундай деди:

— Мен илгариги сайловларнинг гувоҳи бўлганман. Ҳа, у вақтларда сайласанг ҳам сайламасанг ҳам калтак камбағал меҳнаткашнинг бошида ўйнарди. Бундан меҳнаткашга зарар бўлса зарар эдики, лекин фойдасини кўрмасдик. Мана энди ҳақиқий сайлов деса бўлади. Овозимиз ўзимизнинг бахтимиз, чиройли турмушимиз, қишлоғимизнинг ободлиги учун хизмат қиляпти. Қишлоғимизнинг бугунги кўрки, ҳуснининг ҳар биримиз гувоҳи бўлиб турибмиз. Бу, ана шу одил сайловнинг шарофати, биз сайлаётган ўғил-қизларимизнинг хизмати. Шундай экан, — дейди ота сўзида давом этиб, — мен чин қалбимдан овозимни бераман.

Шундан кейин колхозчи пахтакорлар бирин-кетин сайлов қутиси ёнига келиб, коммунистлар билан партиясизларнинг бузилмас блоки учун ўз овозларини берадилар.

— Бу йилги об-ҳаво биз деҳқонлар учун анча оғир келди, деди, — «Победа» колхозининг 5-участкасидаги звено бошлиғи, механизатор, ўртоқ Қ. Шойзоқов сайлов қутисига бюллетень ташларкан. Лекин пахтакорларимиз бу йил ҳам бўш келишмайди. Биз ана шу қийинчиликларни енгиш, кузда баракали хирмон кўтариш учун ҳозирдан бошлаб енг шимариб ишга киришдик. Олдимизда турган вазифани адо этишда, баракали ҳосил етиштиришда биз овоз бераётган халқ номзодлари бизга кўмакдош бўлишади, деб ишонамиз.

Шойзоқовдан кейин 45 гектар ернинг ҳар гектаридан бу йилги шароитда 27 центнердан ҳосил олиш учун бел боғлаган Худойқул Ўтаганов, колхоз кутубхонасининг мудири Гулсара Маматшукурова ўртоқлар ўз гражданлик бурчларини адо этишди.

Шу куни тушга қолмай, қиётлик пахтакорлар совет демократиясининг тантанасини ўз қишлоқларида яна бир бор намойиш қилиб халқ номзодлари учун якдил бўлиб овоз беришди.

З. ЗИЁДУЛЛАЕВ.

СУРАТДА: Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоздаги 52-мактабга жойлашган 2-сайлов участкасида овоз бериш пайти.

А. Абалян фотолари.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН

ПАХТА, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Кечаги якшанбада колхоз қишлоғининг кўчалари байрам тусини олди. Бинолар пештоқларига шиор, плакатлар осиб қўйилган. Уларни ўқий бошлаймиз: «Ҳамма сайловга!», «Коммунистлар билан партиясизларнинг муносиб номзодлари учун овоз берайлик!», «Баҳор келди. Дала ишларини кучайтирайлик. Ариқ-зовурларни тезроқ тозалаб, ерга кўплаб ўғит солайлик!»..

44-Эски Тошкент сайлов участкасидамиз. Бу ерда турли касбга мансуб бўлган сайловчиларни кўришингиз мумкин. Машҳур механизатор Турсуной Охунова ҳам шу ерда. У халқ номзодларининг муносиб кишилари учун қувона-қувона овоз берди. Собир Муллажонов, Ҳалима Оқбоева каби 90-дан ортиқ ёшлар ҳам бирин-кетин сайлов қутилари ёнига келишади. Уларнинг ҳаётида бугун унутилмас кун. Ўнсаккиз ёшга тўлган бу йигит-қизлар биринчи марта гражданлик бурчини адо этиб овоз беришди. Ёшлар бюллетенларни олар эканлар, қишлоқларни янада обод қилиш, пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшажакларини айтишди.

Шуниси қувончлики, ўзбек, қозоқ, қирғиз, татар, рус ва бошқа ўндан ошиқ миллат вакиллари бу қишлоқда дўст ва иноқ яшаб, ижодий меҳнат қилишяпти. Ҳозир сайловда ҳам ана шундай активлик кўрсатиб, илғор пахтакорлар, механизаторлар, ишчилар номзоди учун якдиллик билан овоз беришмоқда.

— Ҳар галги сайлов ҳам, — дейди участка сайлов комиссиясининг секретари Даврон Мамажонов, — бизда уюшқоқлик билан ўтиб, бир неча соат ичидаёқ ҳамма овоз бериб бўлади. Ҳали соат ўн бўлгани йўқ. 2308 сайловчининг деярлик ҳаммаси ўз бурчларини адо этишди.

Бу ерда маҳаллий советларга бўлиб ўтган сайловлар меҳнаткашларнинг ватанпарварлик руҳида ўтди. Уларнинг бундан кейин ҳам партия ва ҳукуматимиз ишига содиқ эканликлари яна бир бор намойиш қилинди.

СОЦИАЛИЗМ ҚУРИШНИНГ ЛЕНИНЧА ПРОГРАММАСИ

(РКП(б) VIII съездининг 50 йиллигига)

Бундан роса 50 йил муқаддам Москва Кремлида Россия Коммунистик (большевиклар) партиясининг тарихий VIII съезди ўз ишини бошлади.

1919 йил. Жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг капитал дунёси билан олишуви давом этаётган бир давр.

Саккиз минг километр масофага чўзилиб кетган олтита фронтда ёш, тажрибасиз, бунинг устига ёмон қуролланган Қизил Армия оқ гвардиячи унсурлар ва чет эл интервентларининг яхши ҳарбий техникага эга бўлган, тажрибали армияси билан жанг қиларди. Кураш жуда оғир шароитда, мамлакатда очлик ва вайронгарчилик ҳукм сураётган, фабрика-заводлар тўхтаб-тўхтаб ишлаётган, транспорт бутунлай ишдан чиққан бир вазиятда давом этарди.

Шунга қарамай, бутун мамлакат бўйлаб Совет ҳокимияти тобора мустаҳкамланиб, оёққа туриб борар, унинг бутун омма ўртасидаги обрў-эътибори ошиб борарди.

Партия VIII съезди ана шундай мураккаб вазиятда тўпланди. Унга фронт, фронт орқаси ва оқ гвардиячи ва интервентлар босиб олган районлардаги яширин ташкилотлардан, жами 300 мингдан ортиқ коммунист номидан 403 делегат келди.

В. И. Ленин съездни очар экан, биринчи сўзни съезд очилишидан икки кун аввал вафот этган ВЦИК раиси ва Марказий Комитет секретари, ажойиб инсон Яков Михайлович Свердлов хотирасига бағишлади.

Съезд кун тартибида партия Марказий Комитети ҳисоботи, партиянинг янги программасини қабул қилиш, қишлоқдаги ишлар, ҳарбий аҳвол ва ҳарбий сиёсат каби муҳим масалалар бор эди. Ана шу масалалар Владимир Ильич томонидан съездда батафсил ёритиб берилди. У съездда саккиз бор сўзга чиқди. Доҳийнинг бу доклад ва нутқлари съезд делегатларининг диққат марказида турди.

Бу нутқларда халқимизнинг революциянинг дастлабки даврида қўлга киритган зафарлари ва унинг революцияни ҳимоя қилишдаги курашига якун ясалди ҳамда дунёда биринчи бўлиб мамлакатимизда социализм қуриш йўллари белгилаб берилди.

Съездда партиянинг янги, иккинчи программаси қабул қилиндики, бу катта тарихий аҳамиятга эга эди.

Бу программа лойиҳаси съездда кўриладиган бошқа муҳим масалалар қатори бутун партия муҳокамасига 1919 йил январидаёқ қўйилган эди. Ўшанда «Правда» газетасида бу ҳақда Марказий Комитетнинг «РКПнинг ҳамма комитетларига, ташкилотларига» хати эълон қилинди. Программа лойиҳаси Ленин бошчилигидаги комиссия томонидан тузилган бўлиб, у съездда қизғин муҳокама этилди.

Маълумки, партиянинг биринчи программаси 1903 йилда РСДРПнинг II съездида қабул қилиниб, унда Россияда пролетариат диктатураси ўрнатиш бош вазифа қилиб қўйилган эди. Октябрь революцияси амалга ошиб, бу тарихий вазифа тўла-тўкис бажарилди. Мамлакатимизда жаҳонда биринчи ишчи-деҳқон ҳокимияти вужудга келди.

VIII съездда партия ва бутун мамлакат олдида янада улуғвор вазифа режаси — дунёда биринчи социалистик жамиятни бунёд этиш программаси ишлаб чиқилди.

Мамлакатда граждан уруши давом этаётган, Совет ҳокимияти душманлари унга ҳар тарафдан қуролли ҳуруж қилаётган, очлик ва вайронгарчилик авжига минган бир шароитда Ленин ва у тузган партия ўз ғалабасига ана шундай комил ишонч билан боқиб, социализм қуриш ишининг конкрет планини олға сурди ва уни амалга оширишга киришди.

Янги программа ленинча лойиҳасининг асосий пунктларига съездда Бухарин, Пятаков ва бошқа айрим делегатлар қарши чиқишди. Лениннинг съезддаги нутқларида бу мухолифларнинг Программа лойиҳасининг назарий ва амалий қисмлари бўйича билдирган фикрларига кескин зарба берилди.

Партия программасининг умумий назарий қисмида:

— товар ишлаб чиқариш, капитализм ва империализм даврига характеристика берилди;

— пролетар революциялари муқаррар ғалаба қозонажаги асосланиб, бунинг учун қандай зарур шарт-шароит бўлиши лозимлиги белгилаб берилди;

— социализм учун курашда пролетариатнинг иттифоқчилари билан мустаҳкам алоқада бўлиш зарурлиги кўрсатиб берилди;

— халқаро ишчилар синфи ва ишчи партияларининг бирдамликда ҳаракат қилишлари муҳимлиги уқтирилди;

— Октябрь революциясининг янги жамият қуришнинг биринчи тажрибаси сифатидаги оламшумул аҳамияти ва ҳоказолар кўрсатилди.

Партия программаси иқтисодий соҳада қуйидаги асосий вазифаларни қўйди:

— буржуазияни экспроприация қилишни тугаллаш;

— ягона социалистик план асосида мамлакат халқ хўжалигини тиклаш;

— ишлаб чиқариш кучларини бутун чоралар билан ривожлантириш;

— касаба союзларни социалистик қурилишга жалб қилиш;

— социалистик интизомни тарбиялаш;

— қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуриш.

Партиянинг мазкур съездида Ленин қишлоқдаги иш ҳақида ҳам доклад қилди. Бу бежиз эмас эди, чунки ўша вақтда ўрта деҳқонларга муносабат масаласини ҳал қилиш мураккаб ва муҳим аҳамиятга эга бўлган масала эди.

Маълумки, революциянинг дастлабки даврида ўрта деҳқонларга нисбатан нейтраллаш сиёсати тутилган эди. Совет ҳокимияти деҳқонлар аҳволини яхшилаш, уларга иқтисодий мадад бериш борасида катта ишларни амалга оширди. Натижада ўрта деҳқонлар ўртасида янги ҳокимиятнинг обрў-эътибори оша борди.

Энди бу масалада янгича сиёсат — ишчилар синфининг ўрта деҳқонлар билан мустаҳкам иттифоқини ўрнатиш сиёсатини юргизиш лозим бўлиб қолди. Бундай иттифоқ пролетариат диктатурасини мустаҳкамлашда муҳим аҳамият касб этарди.

Меҳнаткаш деҳқонларнинг социализмга ўтиши деб уқтирди съездда қилган ўз докладида Ленин, улар хўжаликларини кооперативлаштириш билан боғлиқдир. Эндиликда қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш вазифаси кун тартибида турибди.

Съезд Ленин томонидан ўрта деҳқонларга муносабат масаласида ишлаб чиқилган янгича сиёсатни ҳамда янги программанинг аграр масала бўйича пунктини тўла маъқуллади.

Съездда, шунингдек ҳарбий масала бўйича ҳам қарор қабул қилинди. «Ҳарбий оппозиция» деб аталмиш гуруҳнинг қарашлари Ленин томонидан кескин танқидга учради. Қизил Армияни синфий принцип асосида бунёдга келтириш, ишчи ва деҳқонлардан қўмондон кадрлар тайёрлаш, армияда партиявий-сиёсий ишни яхшилаш зарурлиги съездда алоҳида уқтириб ўтилди ҳамда армияни мустаҳкамлашга қаратилган муҳим амалий тадбирлар белгиланди.

Партиянинг VIII съездидан буён ярим аср ўтди. Бу даврда мамлакатимизда съезд томонидан қабул қилинган ленинча социализм қуриш программаси амалга оширилди. СССР жаҳонда биринчи қудратли социалистик давлатга айланди.

КПССнинг XXII съездида партиянинг янги программаси — мамлакатимизда коммунизм қуриш программаси қабул қилинди. XXIII съездида эса мазкур программанинг қатор энг муҳим қоидалари ривожлантирилди, уни амалга оширишнинг конкрет йўллари белгилаб берилди.

Бу программада партия ва бутун совет халқи олдида коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, коммунистик ижтимоий муносабатларни, шакллантириш, янги жамият кишисини тарбиялаб, воята етказишдек мураккаб ва шарафли вазифа қўйилган.

КПСС коммунистик жамият қуришнинг бу улуғвор планларини ишлаб чиқишда партия VIII съездида қабул қилинган социализм қуришнинг ленинча программасини тўла ҳисобга олди. КПСС Программаси СССР да коммунизм қуришнинг учинчи ленинча программаси бўлиб тарихга кирди.

Эндиликда совет кишилари кўп миллатли социалистик диёримизда Коммунистик партия раҳбарлигида ана шу программада битилган улуғвор планларни ўз шижоатли меҳнатлари билан амалга оширмоқдалар. Ленин башоратлари рўёбга чиқмоқда!

И. СУЛТОНОВ.

Ўрта Чирчиқ районидаги 1. «Оҳангарон» совхозининг ғаллакорлари бу йил ўз зиммаларига катта мажбурият олиб, иш бошлашди. Суратда: 2-бўлим бошлиғи М. Бўриев (чапдан биринчи) бир группа ғаллакорлар билан навбатдаги вазифалар ҳақида суҳбатлашмоқда.

В. Литвинов фотоси.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати Хитой Халқ Республикаси ҳукуматига қуйидагиларни билдиради:

1969 йил 14 мартда Москва вақти билан соат 11 дан 15 минут ўтганида Хитойнинг қуролланган солдатларидан бир группаси совет территорияси — Уссури дарёсидаги Даманский оролига бостириб киришга яна уриниб кўрди. Эртаси куни, 15 мартда Хитой солдатларининг қуролланган катта отряди соҳилдан отилган тўп ва миномёт ўқлари ҳимоясида, шу оролни қўриқлаб турган совет чегарачиларига ҳужум қилди. Бунинг натижасида ўлган ва ярадорлар бор. Кўрилган чоралар натижасида иғвогарлар оролдан улоқтириб ташланди. Хитой маъмурларининг ана шу янги қабиҳ қуролли иғвогарлиги оғир оқибатларни келтириб чиқаради.

Айни вақтда Хитойнинг расмий органлари территория ҳақидаги асоссиз ва агрессив даъволари теварагида антисовет васвасани кучайтирмоқдалар ва бу билан Совет — Хитой давлатлари орасидаги муносабатларда бўлган кескинликни яна кучайтириш учун асос вужудга келтиришга уринмоқдалар. Улар фактларни қўпол равишда бузиб, Совет —Хитой чегарасида олдиндан планлаштириб қўйилган ва уюштирилган авантюра учун жавобгарликдан қочиб қутулишга уринмоқдалар.

Фактлар шуни кўрсатадики, Хитой Халқ Республикасининг ҳукумати шу йил 2 мартда Даманский оролида Хитой маъмурлари томонидан уюштирилган қуролли иғвогарлик муносабати билан Совет ҳукуматининг огоҳлантиришидан зарур хулосаларни чиқариб олмади ва иғвогарлик мақсадида янги можароларни давом эттирмоқда.

Совет ва Хитой чегара қўшинлари вакилларининг шу йил 12 мартда ўтказилган учрашуви вақтида Хитой чегара постининг офицери Хутоу Мао Цзэ-дуннинг кўрсатмасига асосланиб, Даманский оролини қўриқлаб турган Совет чегарачиларига нисбатан қуролли кучлардан фойдаланилади, деб таҳдид қилди.

Совет ҳукумати Хитой маъмурларининг территория ҳақидаги асоссиз даъволарини қатъиян рад этади.

Даманский ороли Совет территориясининг ажралмас қисмидир. Хитой маъмурларининг шу тўғрида илгари сураётган сохта даъволари Хитойдаги ва бошқа мамлакатлардаги жамоатчилик фикрини чалғитишга уринишдан бошқа бир нарса эмас.

Совет ҳукумати Совет Иттифоқининг чегаралари муқаддас ва даҳлсиз эканлигини қатъият билан таъкидлаб ўтиш зарур, деб ҳисоблайди. Совет ҳукумати Совет—Хитой чегарасидаги ҳарбий тўқнашувларга қатъиян қарши чиқаётганлигини яна бир марта изҳор қилади. Пекин пропагандасининг Совет Иттифоқи ва КПССнинг Хитой халқига, Хитой Халқ Республикасига душманлиги тўғрисидаги ҳамма даъволари мутлақо ҳар қандай асосдан маҳрумдир. Совет Иттифоқи тўқнашиш йўлини қидираётгани йўқ, балки аксинча, у тўқнашувларнинг олдини олиш учун ҳамма чораларни кўрмоқда.

Шу билан бирга Совет ҳукумати шуни айтадики, СССРнинг қонуний ҳуқуқлари поймол этиладиган бўлса, Совет территориясининг даҳлсизлигини бузиш учун бундан буён уриниб кўриладиган бўлса, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, унинг барча халқлари бу территорияни зўр қатъият билан мудофаа қиладилар ва совет территориясининг шу хилда бузиб ўтилишига қақшатгич зарба берадилар.

Даманский ороли районида қилинган ва ХХР ҳамда СССР халқларини бир-биридан четлатишга қастдан мўлжалланган янги иғвогарлик хусусида Хитой Халқ Республикаси ҳукуматига қаттиқ норозилик билдиргани ҳолда, Совет ҳукумати Хитой маъмурларининг шу хилдаги авантюристик ҳаракатларининг эҳтимол тутилган оғир оқибатлари учун бутун жавобгарлик тўла равишда Хитой томони зиммасига юкланади, деб огоҳлантиради.

Москва шаҳри,
1969 йил, 15 март.

Д. И. МЕНДЕЛЕЕВ ДАВРИЙ ҚОНУНИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА

ЖАҲОНШУМУЛ МЎЪЖИЗА

У жуда камтар инсон эди. Зеҳни, ақл-идроки билан бошқалардан ажраб турарди. Унга шуҳрат келтирган ихтиро — кимёвий элементлар даврий қонуни кўпйиллик изланишлар, фан сўқмоқларидаги чеккан заҳматлари натижаси бўлди. Уран билан якунланган 92-элемент жойлашган кимёвий элементлар даврий жадвали бунёдга келди.

Бу, ҳақиқатдан ҳам кимё фанидаги мўъжиза эди. Чунки, XIX асрнинг II ярмигача элементлар классификация этилмаган, ҳали кимёвий элемент тушунчаси ҳам қарор топмаган эди. Элементлар якка-якка моддаларнинг тасодифий йиғмасидан иборат, деб қараларди. Шу билан бир қаторда фанда атомлар — элементнинг конкрет вакили, деб қараш ҳам тугал ифодасини топмаган эди.

Бу қараш Ломоносов илмий асарларида туғилган, Дальтон тадқиқотларида ривожлантирилиб, кимё фанига атом оғирлиги тушунчаси билан бирга кириб келган бўлса-да, XIX аср 40—50 йилларидаги химиклар атом оғирлигини аниқлашда қийналардилар. Шунинг учун улардан баъзилари атомлар ва молекулаларга идеалистик нуқтаи назардан қараб, атомларнинг объектив мавжудлигини инкор эта бошладилар, молекулалар составини аниқлаш мумкинлигига шубҳа билан қарадилар. Материалистлар ва идеалистларнинг бу борадаги кураши натижасида атом ҳақида табиий-илмий тушунча юзага келди.

«Элементлар номи билан оддий ва мураккаб жисмларнинг моддий қисмларини тушуниш керак эмас, — ёзган эди Дмитрий Иванович Менделеев, — агар оддий жисмга заррача тушунчаси мувофиқ бўлса, элементга атом тўғри келади». Атом-малекула таълимоти ғалаба қилгач, маълум элементларнинг атом оғирлигини белгилаш бўйича маълумотлар йиғила бошланди. Олимлар ўхшаш элементларнинг атом оғирликлари орасидаги қонуниятларни очишга урина бошладилар.

1829 йилда немис кимёгари И. Доберейнер, 1850 йилда М. Петтенкофер, 1857 йилда Ленсен кабилар ўз системаларини эълон қилдилар. Лекин, уларда кимёвий элементлар муносабатлари ўртасидаги қонуниятлар очиб берилмади. Бошқа олимларнинг ҳам бу соҳадаги уринишлари муваффақиятсиз чиқди.

Материалистик позицияда турган Менделеев ана шу вазифани усталик билан ҳал этди. Унинг ижодий фикр йўналиши диалектиканинг асосий қонунлари билан ўзаро стихияли равишда уйғунлашиб кетган эди. Шунинг учун ҳам Ф. Энгельс «Табиат диалектикаси» асарида — Менделеев ўзи ҳам сезмаган ҳолда Гегелнинг миқдор ўзгаришларидан сифат ўзгаришларига ўтиш қонунини қўллаб, илмий жасорат кўрсатганини таъкидлаган эди.

Менделеев химиянинг асосий проблемасини ҳал этишда диалектиканинг яна бир қонуни — қарама-қаршиликлар бирлиги ва кураши қонунини қўллади. Менделеевгача барча элементлар икки абсолют мустақил группаларга — металл ва металлоидларга бўлинарди. Менделеев эса ана шу фарқни аниқлабгина қолмай, уларнинг ўзаро боғлиқлиги, бир-бирини тақозо этишини ҳам очиб берди.

Менделеевнинг даврий қонунида диалектиканинг яна бир қонуни — инкорни-инкор қонуни ҳам ўз ифодасини топди.

Д. И. Менделеев даврий қонун жадвалида яна кўп элементлар бўлиши ҳақида фикр юритган эди. Ҳақиқатан ҳам кейинчалик бу жадвалдан яна анчагина элементлар ўрин олди. Шулардан 101-элемент америкалик Г. Сиборг бошчилигидаги физиклар томонидан 1955 йилда аниқланди ва унга Менделеев номи берилди.

В. И. Ленин айтганидек, табиатшунос — диалектик материалист бўлиши лозим. Д. И. Менделеев ана шундай материалист эди. Унинг даврий қонуни неохимия проблемаларини ишлаб чиқишда, радиактив ўзгаришлар ва унинг қонунларини ўрганишда, изотопларнинг кашф этилишида, рентген нурларининг моҳиятини англаш ва ядро жараёнларини тушунишда катта аҳамиятга эга бўлди.

Гениал олимнинг меҳнати ўз вақтида қадрланмади. Петербург академияси унинг академикликка номзодини уч марта рад этди. У Петербург университетини тарк этишга мажбур бўлди. Лекин, у сира тушкунликка тушмади. Ижодий иш, изланиш бутун ҳаётининг мезони эди.

Сибирь ўлкасида дунёга келган Менделеевнинг номи тарих саҳифаларига олтин ҳарфлар билан ёзилди. Бундан юз йил муқаддам кашф этилган кимёвий элементлар даврий қонуни фан оламида чинакам мўъжиза бўлди. Олимларимиз бу ажойиб мўъжизадан ҳамиша баҳраманддирлар.

Ҳ. СОДИҚОВ,
илмий ходим.

ИҒВОГАРЛАРГА ЗАРБА БЕРИЛДИ

15 мартда радио орқали Уссури дарёсидаги совет Даманский ороли районида маочиларнинг янги қуролли иғвогарлиги ҳақида Совет ҳукуматининг ахбороти эшиттирилди. «Правда», «Известия» ва ТАСС мухбирлари Ж. Чесноков, А. Пушкарь ва Н. Глушченко Қизил Байроқли Тинч океан чегара округи қўшинларининг бошлиги генерал-майор В. Ф. Лобановдан чегарадаги воқеалар қандай давом этганлигини сўзлаб беришни илтимос қилишди. Ўртоқ Лобанов қуйидагиларни айтиб берди:

Кейинги бир ярим йил мобайнида хитой маъмурлари Даманский оролига, уни босиб олиш учун қуролланган ҳарбий хизматчилар группаларини мунтазам равишда юбориб турдилар. Бу орол Совет территориясининг ажралмас қисми ҳисобланади. Биз хитойликларни бир неча бор огоҳлантирдик.

Шу йилнинг 2 мартида хитой маъмурлари томонидан қилинган хоинона иғвогарлик ҳозир совет кишиларига, бутун жаҳонга маълум. Маочилар қурол ишлатиб Даманский оролини босиб олишга уринган эдилар. Чегарачиларимизнинг қатъий ҳаракатлари билан улар Совет территориясидан суриб чиқарилди. Бу ҳақда матбуотда маълум қилинган.

Бундан кейинги воқеалар шуни кўрсатдики, пекинлик иғвогарлар ўзлари учун ҳеч қандай хулоса чиқариб олмаптилар. Навбатдаги иғвогарлик бўлишидан олти кун олдин бизнинг чегарачиларимиз хитойларнинг чегарага катта ҳарбий кучни олиб келаётганлигини ва бу билан Даманский ороли районида кескин ва мураккаб вазият вужудга келтираётганлигини пайқай бошладилар.

12 мартда Хитой чегара постининг офицери Хутоу бизнинг чегарачиларимиз билан музокаралар олиб боришга чиқди. Хитой офицери Мао Цзэ-дуннинг кўрсатмаларига асосланиб, Даманский оролини қўриқлаб турган совет чегарачиларига нисбатан ҳарбий куч ишлатамиз деб қўрқитмоқчи бўлди.

14 март куппа-кундуз куни қуролланган хитой иғвогарлари группа-группа бўлиб, бирин-кетин оролга кела бошладилар ва бу билан ўзларининг босқинчилик мақсадларини намойиш қилдилар. Улар оролни эгаллаб олишнинг уддасидан чиқолмадилар. Офицерлар Д. В. Леонов ва Е. И. Яншин бошлиқ чегарачилар уларни суриб чиқаришди.

15 март маҳаллий вақт билан соат 9 дан 45 минут ўтганда хитой солдатларининг қуролланган катта отряди артиллерия-миномёт тўплари ёрдамида Даманский оролининг жанубий бурчагига ёриб кирди ва оролни қўриқлаб турган совет чегарачиларига ҳужум қилди. Душманнинг сон жиҳатдан устунлиги ва кучли артиллерия-миномёт ўқларига қарамай чегарачилар ҳужумни қайтардилар ва босқинчиларни оролдан ҳайдаб чиқардилар.

Ҳужум кетидан ҳужум бўлиб турди. Хитой солдатларининг бўлинмалари сони ошиб борди. Ҳар сафарги ҳужум вақтида артиллерия ва миномётдан ўқлар отиб турилди. Кучлар тенг эмасди. Матонат билан мудофаа қилиб турган совет чегарачиларига қарши иғвогарлар кучайтирилган воситалар ва мадад олиб турган пиёда қўшинлар полкигача жангга солдилар. Улар бизнинг оролимизни босиб олиш ва чегарачиларни тормор қилишга уриндилар. Даманский оролига бизнинг қўшни заставалар ва резерв бўлинмаларнинг чегарачилари ёрдамга келишди. Биргалашиб улар совет оролига бостириб кирган хитой армияси бўлинмаларига қарши қатъий ҳужум қилдилар ва хитойларни совет территориясидан ҳайдаб чиқардилар. Жангда бизнинг ҳар бир жангчимиз мардлик, жасорат ва Ватанга садоқатини намойиш қилди.

Биз коммунист офицерлар Д. В. Леонов ва Е. И. Яншин сингари тажрибали командирларимизнинг иродаси, қаҳрамонлиги ва жангда тез ва аниқ мўлжални ола билиши билан фахрланамиз. Е. И. Яншин бошқарган чегарачилар группаси етти соатдан ортиқ вақт ичида сон жиҳатдан бир неча бор кўп бўлган хитойларнинг ҳужумини қайтариб турди. Снарядлар портлашидан қор усти қорайиб кетди. Артиллерия ва миномёт дивизионларининг Хитой томонидан отган жуда кўп ўқлари оролга тез-тез ёғилиб турарди. Аммо жонажон чегараларимизни ҳимоя қилиб турган чегарачиларимиздан ҳеч ким жойидан кетмади. Чегарада йигирма йилдан ортиқ хизмат қилган командир сабот-матонат намунаси ва жангда жойнинг рельефидан жуда яхши фойдаланишга моҳирлигини кўрсатди. Чегарада хизмат қилиб узоқ вақт орттирган тажрибаси қўл келди.

Илгари Москвадаги Биринчи давлат подшипник заводида токарь бўлиб ишлаган старший лейтенант Л. К. Маньковский душман билан мардона жанг қилди. У Узоқ Шарқ чегарасига Олий чегара командирлик билим юртини тугатгандан сўнг келган эди. Старший лейтенант Л. К. Маньковский жанг майдонида қаҳрамонларча ҳалок бўлди.

Хитойлик иғвогарлар билан бўлган жангда сержант Анатолий Козин, оддий аскарлар Виктор Плотников, Валерий Гайлевич ва бошқалар ўрнак бўлдилар. Сержант Виктор Головин ўз номини ўлмас шуҳрат билан қоплади. Оғир ярадор бўлса ҳам у жанг майдонини ташлаб чиқмади ва сўнгги томчи қони қолгунча урушди. Жанг қаҳрамонлари рўйхатини яна давом эттириш мумкин. Даманский оролида жангчиларимизнинг сабот-матонати ва Ватанга садоқати яна бир бор намойиш қилинди.

Чегарачилар жонажон Коммунистик партиямиз Марказий Комитети ва Совет ҳукуматини ишонтирадиларки, улар бундан буён ҳам СССР давлат чегарасини ишонч билан қўриқлайдилар ва мудофаа қиладилар, ҳар бир қарич совет ерини муносиб равишда ва шараф билан ҳимоя қиладилар.

(«Правда»дан).

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ХИТОЙНИНГ ИҒВОГАРЛИКЛАРИ ТЎҒРИСИДА ЖАҲОН МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ПАРИЖ, 16 март. (ТАСС). Ҳафталик «Франс нувель» газетаси Даманский ороли районидаги совет чегарасида хитойлар қилаётган қуролли иғвогарликларни ғазаб билан қораламоқда.

Пекин раҳбарлари, деб ёзади газета, «Совет Иттифоқи чегарасини даъво қилиб» чегарада иғвогарлик билан жиддий можаро чиқармоқдалар.

Уссури дарёсидаги чегара можаролари, деб ёзади «Франс нувель» газетаси, Ғарбий Берлиндаги аҳвол билан ва Хитой Компартиясининг съездига кўрилаётган тайёргарлик билан «бир вақтга тўғри келиб қолганлиги ғалати» эмасмикан. Антисоветизмни миясига сингдириб олган Пекин раҳбарлари ички аҳволнинг беқарорлигидан Хитой халқининг эътиборини чалғитишга ва ҳокимият армия қўлига топшириб қўйилганлигини оқлашга интилмоқдалар, деб ёзади газета.

Вьетнамдаги аҳвол империализмга қарши фронтнинг бирлигини мустаҳкамлашни ҳар қачонгидан кўра қатъироқ талаб қилаётган бир вақтда, деб ёзади «Франс нувель» газетаси, Хитой ҳукумати, ишора қилиб айтганда, лойқа сувда балиқ овлашга интилмоқда. Пекин худди душман билан келишиб олгандек ҳаракат қилмоқда.

НЬЮ-ЙОРК, 16 март. (ТАСС). Совет ороли Даманский районида хитойлар янги иғвогарлик қилганлиги муносабати билан Хитой Халқ Республикаси ҳукуматига Совет ҳукуматининг баёнотига Америка матбуоти катта эътибор бермоқда.

«Нью-Йорк таймс» газетаси Совет ҳукумати баёнотининг тўла текстини босиб чиқариб, мазкур ҳужжатда, Совет Иттифоқи Хитой Халқ Республикаси билан тўқнашишга йўл қўймасликка интилмоқда, деган гапларни бўрттириб бермоқда.

«Нью-Йорк дейли ньюс» газетаси Совет ҳукумати баёнотининг мазмунини эълон қилиб, шу баёнотда, Хитой маъмурлари қуролли иғвогарликларни давом эттираверсалар, бундай ҳолда Совет Иттифоқи халқлари Совет территориясининг даҳлсизлигини бузишларга қақшатғич зарба беришга тайёр» деб айтилган гапларга газетхонларнинг эътиборини жалб қилмоқда.

УЛАН-БАТОР, 16 март. (ТАСС). Хитой ҳарбийларининг Совет Иттифоқига қарши қабиҳлик билан қилган янги қуролли иғвогарлиги хусусида Совет ҳукуматининг баёнотини Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитети билан Монголия Халқ Республикаси ҳукуматининг органи «Унэн» газетаси босиб чиқарди.

Мао тўдасининг Совет Иттифоқига қарши қилаётган қуролли иғвогарлиги узоққа мўлжалланган мақсадни назарда тутаётганлигига ва бу иғвогарлик аввало, Совет-Хитой муносабатларини кескинлаштиришга қаратилганлигига шак-шубҳа йўқ, деб ёзади газета.

МОНЦАМЭ агентлигининг хабар беришича, газета Совет Иттифоқи ҳукуматининг баёнотида «Совет Иттифоқининг чегаралари муқаддас ва даҳлсиз эканлигини Совет ҳукумати жуда қатъият билан уқтириб ўтишни зарур деб ҳисоблайди» дейилган гапларни алоҳида уқтириб ўтмоқда. «Совет территориясининг даҳлсизлигини бузиш ҳаракатлари яна давом этадиган бўлса, у ҳолда Совет Иттифоқининг ҳамма халқлари мамлакатни қатъият билан мудофаа қиладилар ва бундай бузишларга қақшатғич зарба берадилар» деб баёнотда айтилган гапларни ҳам газета уқтириб кўрсатмоқда.

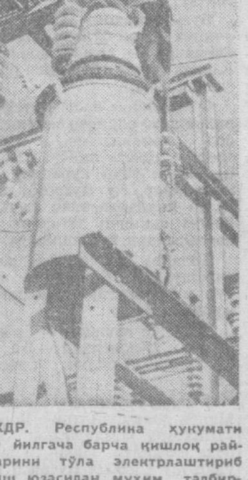

КХДР. Республика ҳукумати 1970 йилгача барча қишлоқ районларини тўла электрлаштириб бўлиш юзасидан муҳим тадбирларни амалга оширмоқда: Суратда: монтажчилар янги электр тақсимлаш станциясини қўлдан чиқармоқдалар.

ЦТАК—ТАСС фотоси.

КЕСКИН ҚОРАЛАМОҚДАЛАР

МЕХИКО. (ТАСС). Мексика Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг баёнотида бундай дейилади: Совет—Хитой чегарасида бўлган можаро учун бутун жавобгарлик Хитой Халқ Республикаси ҳукумати зиммасига юкланади. Хитой армиясининг бўлинмалари чегарани бузиб ўтиб, совет чегарачиларига ўт очдилар.

Хитой маъмурларининг жавобгарлиги шу билан кескин тус оладики, дейилади яна ҳужжатда, Хитойнинг сиёсий раҳбарлари Советларга қарши васвасани авж олдирмоқдалар ва ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни кескинлаштириш мақсадида ашаддий миллатчилик кампаниясини ўтказмоқдалар.

Бутун жаҳондаги демократик ва революцион жамоатчилик фикри, дейилади баёнотда, Хитой ҳукуматининг бундай ҳаракатларини кескин қораламоқда.

БОНН АТОМ ҚУРОЛИГА ЭГА БЎЛИШ ЙЎЛИНИ ҚИДИРМОҚДА

Англия, Германия Федератив Республикаси ва Голландиянинг юксак даражадаги вакиллари сараланган уран ишлаб чиқариш соҳасида шу мамлакатларнинг ҳамкорлиги масалалари юзасидан олиб борган музокаралари яқинда Лондонда тамом бўлди. Атом проблемалари билан шуғулланувчи «миллий саноат лабораторияларидан энг кўп фойдаланиш» тўғрисида ва Голландия ҳамда Англияда газ центрафугалари ёрдамида сараланган уран ишлаб чиқарувчи заводлар қуриш тўғрисида бир битимга келинди. Маълумки, сараланган уран атом бомбалари тайёрлаш учун хом ашё ўрнида ишлатилади. Шу билан бирга янги корхоналарга маъмурий раҳбарлик қилиш маркази Ғарбий Германияда жойлашади. Июнь ойида янги атом консорциуми қатнашчиларининг навбатдаги кенгаши ўтказилади.

«Нойес дойчланд» газетаси Лондондаги учрашувларни якунлаштириб, «Бонн ядро қуролига эга бўлиш йўлида бу билан олға қараб яна бир қадам қўйди» деб ҳақли суратда ҳисоблайди. Бонн милитаристларининг ядро қуролига эга бўлиш йўлида қўйган ана шу «янги қадами» Британия Бош министри Вильсоннинг яқинда Германия Федератив Республикаси пойтахтига борган вақтда ишлатилган сиёсий найрангбозликнинг маълум даражада натижаси бўлди. Англия ҳукумати ўша вақтда атом бомбасини ишлаб чиқариш соҳасида Бонн билан ҳамкорлик қилишнинг янги босқичини бошлаб юборишга тайёр эканлигини билдирди ва бунинг эвазига «Европа иқтисодий бирлашмаси»га ўзини қабул қилиш тўғрисидаги талабларини Бонининг қўллаб-қувватлашини шарт қилиб қўйди.

Ана шундай найрангбозлик натижасида Англия ўзининг орзиқиб юрган мақсадларини амалга оширишга бирон даражада яқинлашиб қолди, деб айтиб бўлмайди. Аммо Бонн сиёсатдонлари бундан ҳақиқатдан ҳам наф кўраоладилар.

Шу нарса эътиборга сазоворки, Бонн атом бомбаларини ишлаб чиқаришда яқиндан туриб қатнашмоқ учун ҳар қандай йўллардан фойдаланиш билан бирга ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномани имзолашни номаълум вақтгача кечиктириш мақсадида янгидан-янги «писанда» ва «шартлар»ни илгари сурмоқда.

Буларнинг ҳамаси тинчликни қадрлаётган, Европада хавфсизликни мустаҳкамлаш тарафдори бўлиб чиқаётган кишиларни ҳақли суратда ташвишга солмоқда ва эҳтиёткор бўлишга ундамоқда. Тинчликсевар кучлар Ғарбий Германия реваншчилари ва милитаристларининг ялпи қирғин қуролини ўз қўлларига олишларига йўл қўймайдилар.

В. ХАРЬКОВ,
А. ТЮПАЕВ.

(ТАСС).

ГВИНЕЯДА ТАЙЁРЛАНГАН ФИТНА БАРБОД БЎЛДИ

КОНАКРИ. (ТАСС). Гвинея Миллий сиёсий бюросининг аъзоси, иқтисодий ривожланиш министри Исмоил Туре Гвинея пойтахтининг салкам 30 минг партия активи қатнашган митингда сўзлаб, Юқори Гвинеянинг Лабе шаҳрида жойлашган парашютчилар ротасининг офицерлари 1968 йилнинг ноябридан бошлаб ҳарбий тўнтариш тайёрлаганлар ва у мана шу йил республика президентини ўлдириш билан бошланиши керак бўлган, деди.

ЦЕЙЛОНДА ҚУРҒОҚЧИЛИК

КОЛОМБО. (ТАСС). Цейлоннинг кўпгина районларида қарийб уч ойдан бери қурғоқчилик давом этиб, шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари нобуд бўлмоқда. Аҳоли яшайдиган пунктларда ичиладиган сув танқислиги сезилмоқда.

ДУККАКЛИ ЎСИМЛИКЛАРНИ КЎПЛАБ ЭКАЙЛИК

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

Ўзбекистон шароитидаги суғориладиган ерларнинг таркибида озиқа моддалари, хусусан: чиринди, азот, фосфор ва қисман калий етарли миқдорда бўлмайди. Шу сабабли, бундай ерларга ҳар хил дуккакли ва дон экинларини экиш лозим. Бу эса тупроқнинг ҳайдалма қатламидаги органик модда запасларини кўпайтиришга хизмат қилади.

Кўп йиллардан бери муттасил пахта экилиб келинаётган ерларга доимо минерал ўғитлар солина берса ҳам тупроқда органик модда запаслари камаяди. Бу ҳосилдорликнинг пасайишига олиб келади. Шунинг учун ҳам тупроқнинг унумдорлигини ошириш, мўл ҳосил етиштиришни таъминлаш учун ўша майдонга бир йиллик дуккакли экинларни экиш кўп жиҳатдан мақсадга мувофиқдир.

Мош, нўхат ва бошқа дуккакли экинларни экиш натижасида тупроқнинг устки қатламида жуда кўп ўсимлик қолдиқлари (илдиз, поя ва барглар) тўпланади. Булар микроорганизмлар ёрдамида ўзгартирилиб, тупроқда органик моддаларни кўпайтиради. Натижада тупроқнинг донадорлиги яхшиланиб, экиладиган ғўза илдизларининг озиқланиш шароитини яхшилайдиган биохимик фаолияти янада кучаяди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника институти даласига нўхат экилиб тажриба қилиб кўрилди. Жуда яхши натижалар берди. Нўхатнинг «зимующий» 3451 навини эрта баҳорда ҳам, кузда ҳам экиш мумкин. Бу нав қимматли озиқ-овқат ҳисобланади. Консерва тайёрланади. Ем-ҳашак сифатида ишлатилади. Унинг пишиб етилиш даври қисқа. Уруғи 2—3 даража иссиқликда униб чиқади. Нўхатнинг гуллаб, ҳосилга кириши учун 16—21 даражадаги иссиқлик энг қулай ҳисобланади. Нўхат ўсимлиги ўз илдизларида азот тўплайдиган, туганак бактерияларни сақлаш хусусиятига эга. Бу ўсимликни такрор экиш билан тупроқда гектарига солинадиган 10-15 тонна гўнгнинг ўрнини қоплайдиган миқдордаги азотни тўплаш мумкин.

Лабораторияда ўтказилган тажрибалар шуни кўрсатдики, бир мавсумда экиб йиғиштирилган нўхат даласида гектарига 0,9 тонна азот ва 6 тонна чиринди тўпланган. Ғўза экилган далада эса гектарига 0,2 тонна азот, 2,8 тонна чиринди ҳосил бўлган.

Демак, қисқа муддатли дуккакли ўсимликларнинг ҳайдалма қатламида, ғўзага қараганда гектарига 700 килограммдан азот, 3,2 тоннадан чиринди тўплаш мумкин экан. Бу эса ерга солинадиган органик ва минерал ўғитларни тежаб қолиш яъни харажатни камайтириш имкониятини туғдиради.

И. ЖУМАНИЁЗОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси микробиология бўлимининг илмий ходими, биология фанлари кандидати.

МОСКВАДА „ТОШКЕНТ" КИНОТЕАТРИ

Илк баҳор куни Москвада кенг форматли янги кинотеатр иш бошлади. «Тошкент» номи берилган бу кинотеатрни бунёд этган қурувчилар, пойтахтнинг Жданов ва Волгоград районларининг ишлаб чиқариш илғорлари тўлдирдилар.

Томошабинлар Тошкентдан юборилган табрик хатини қизғин олқиш билан кутиб олдилар. Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари С. Расулов ва шаҳар ижроия комитетининг раиси Ҳ. Асомов имзо чеккан бу хатда, жумладан, шундай дейилади: «Москвадаги кинотеатрга «Тошкент» номининг берилиши Ватанимиз пойтахти билан Ўзбекистон пойтахти ўртасида йил сайин ўсиб, мустаҳкамланиб бораётган катта дўстликнинг яна бир ёрқин далили бўлади».

Новие Кузьминки, Рязанский проспекти — кейинги йилларда бунёд этилган пойтахтнинг бу йирик турар-жой райони марказида Ленин комсомолининг 50 йиллиги номидаги заводнинг автомобилсозлари, шарикоподшипник заводи ишчилари, «Главмосстрой» қурувчилари яшайдилар. Ана шу қурилиш ташкилотининг кўпгина вакиллари янги Тошкентни бунёд этишда иштирок этишган. Шу яқиндаги Саратов кўчасида жойлашган мактаб-интернат эса икки йил мобайнида тошкентликларнинг мингта яқин фарзандини ўз бағрига олган эди.

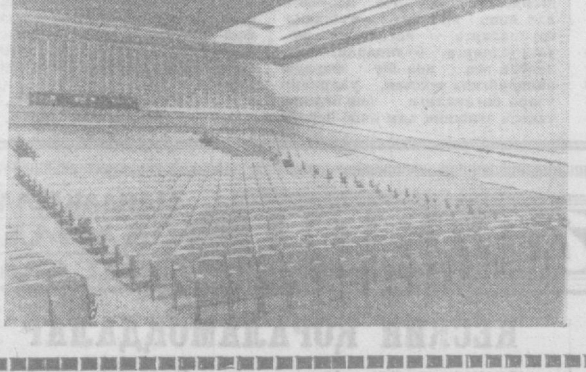

— Жданов ва Волгоград районлари меҳнаткашлари Тошкент билан яқин дўстлик алоқалари ўрнатишган. Райондаги энг катта кенг форматли кинотеатрга «Тошкент» номи берилиши халқларимиз ўртасида ўзаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш учун яхши имконият яратиб беради, — деб ҳикоя қилади кинотеатр директори Борис Маркович Гольденберг. — Биз ишонамизки, кинотеатримизда ўзбек кинематографчиларининг кинопремьералари бўлиб ўтади. бу ерда маданият ва санъат усталари москваликлар олдида ижодий ҳисобот берадилар.

Кинотеатр фойесида Ўзбекистон рассомларининг фотоусталари ва амалий санъат усталарининг кўргазмаларини ташкил этамиз, сеанслар олдидан илғор пахтакорлар, машинасозлар, ёзувчилар, артист ва композиторлар билан учрашувлар ўтказамиз, деб умид қиламиз. Кинотеатримизнинг ҳамма ходимлари, серқуёш Ўзбекистон пойтахти номига муносиб тарзда ишлайдилар.

Биринчи сеанс тугагандан сўнг икки москвалик бинокор билан суҳбатлашдим. Улар яқиндагина Тошкентни бунёд этишда иштирок этган қизлар —Ксения Галанова ва Татьяна Моргачевалар экан.

— Биз икки йил мобайнида Тошкентда меҳнат қилиб, қардошларимизга зилзила оқибатларини тезроқ тугатишда ёрдамлашдик, турар-жойлар, мактаб ва маданий муассасалар қуриб бердик. Ўзбек халқи меҳнатимизни муносиб баҳолаб, бизни «Тошкент бинокори» медали билан тақдирлади. «Тошкент» кинотеатри биз дўстлашган шаҳар ва унинг мард кишилари ҳақида доимо эслатиб туради, — дейди Татьяна Моргачева.

Х. ЗОЛОТАРЕВ,
Москва шаҳри.

Суратларда (юқорида ва пастда): «Тошкент» кинотеатрининг ташқи ва ички кўринишлари тасвирланган.

Автор фотолари.

АЛОҚАЧИЛАР ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИГА

Ҳозирги кундалик ҳаётимизни почта, телефон, телеграфсиз тасаввур этиш қийин. Узоқни яқин қилувчи, миллионлаб кишилар ҳожатини чиқарувчи алоқачилар меҳнати кўп қиррали ва сермазмундир. В. И. Ленин ҳам алоқа ходимлари хизматини юқори қадрлаган, почта, телефон, телеграфсиз социализмни тасаввур этиш мумкин эмаслигини бир неча бор уқдирган эди.

Эл қатори алоқачилар ҳам Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш ниятида меҳнат қилишяпти. Иттифоқ алоқа министрлиги коллегияси ва алоқа ишчилари Марказий Комитети касаба союзларининг бутуниттифоқ кўрик-конкурсида ғолиб чиқиш учун хизматнинг янги йўлларини ахтариб топмоқдалар.

Кўрик-конкурснинг асосий вазифаси почтамтлар, почта-телеграф, почта-телефон станциялари, узел ва алоқа бўлимлари ишчиларининг Ленин юбилейини муносиб кутиб олиш, илғорлар тажрибасини кенг ёйишдир.

Ишлаб чиқариш молия планини ортиғи билан бажарган, пул маблағлари ва почта жўнатмаларини сақлашни тўла таъминлаган, аҳолига ҳар тарафлама хизмат қилишда ўрнак бўлган коллективлар учун уч хил пул мукофотлари таъсис этилган.

Почтамтлар учун:
иккита биринчи мукофот — 2500 сўмдан;
учта иккинчи мукофот — 1500 сўмдан;

Почта-телеграф, почта-телефон станциялари ва алоқа узеллари учун:
ўнта биринчи мукофот — 1500 сўмдан;
ўнбешта иккинчи мукофот — 1000 сўмдан;

Шаҳар алоқа бўлимлари учун:
йигирмата иккинчи мукофот —500 сўмдан;
ўттизта иккинчи мукофот — 250 сўмдан.

Қишлоқ жойлардаги алоқа бўлимлари учун:
элликта биринчи мукофот — 150 сўмдан;
юзта иккинчи мукофот — 100 сўмдан.

Кўрик-конкурсда ғолиб чиққан алоқа коллективлари Иттифоқ алоқа министрлиги ва алоқа ишчилари касаба союзи Марказий комитетининг фахрий ёрлиқлари билан ҳам тақдирланадилар.

М. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР алоқа Министрлиги почталар бошқармасининг катта инженери, республика кўрик-конкурси ўтказиш комиссиясининг аъзоси.

ЭНГ ЯХШИ СОВҒАЛАР УЧУН КОНКУРС

Ўзбекистон ССР савдо палатаси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейига энг яхши совға ва эсдаликлар учун шу йил биринчи мартдан бошлаб конкурс эълон қилди.

Савдо палатаси республикамиздаги завод, фабрика ҳамда комбинатларда хизмат қилаётган мутахассислар, конструкторлар ҳамда ижодий союзларнинг аъзоларини, айрим ҳунармандларни шу конкурсга актив иштирок этишга чақиради.

Тайёрланадиган совға ва эсдаликларда В. И. Лениннинг кўпқиррали ҳаёти, революцион фаолиятига оид лавҳалар ҳамда совет халқининг доҳийга бўлган чексиз меҳр-муҳаббати акс эттирилган бўлиши керак.

Эсдалик совғалар металл, ёғоч, тош, суяк, сопол, чарм, ёки газламаларда тасвирланган бўлиши мумкин.

Экспорт совети тайёрланган совға ва эсдаликларнинг фақат тематикасигагина қарамай балки, уларнинг бадиий қийматига ҳам алоҳида аҳамият беради.

Совда палатаси энг яхши совға ва эсдаликлар учун иккита ҳар бири 300 сўмдан биринчи мукофот, учта 200 сўмдан, иккинчи мукофот, бешта 100 сўмдан учинчи мукофот, шу билан бирга 50 сўмдан ўнта рағбатлантириш мукофот ажратиб қўйган.

З. АХТЯМОВА.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Болалар учун қўғирчоқ фильм,** 18.50 — **Телеянгиликлар,** 19.05 — **Экскаваторчилар ленинча меҳнат ваҳтасида.**

Ўзбек тилида: 19.25 — **Ун минут музика,** 19.35 — **Телеянгиликлар,** 19.55 — **«Фан» телепрограммаси,** 21.45 — **«Бодом ҳиди»** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 — **Болалар учун қўғирчоқ фильм,** 20.35 — **«Моцарт ва Сальери»** (телефильм), 21.20 — Ўзбек тилида **«Кулаётган киши»** (телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 18/III да **Гўзал ҳаёт ошиқлари.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/III да **Уғил уйлантириш.**

КИНО

Революция чавандозлари — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ДРУЖБА», НАВОИЙ номли (Ўзбек тилида), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Кашмирдаги севги (1-2 серялар) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
21 МАРТДА
Улуғ доҳиймиз Ленинни шарафлаймиз!
ШЕЪРИЯТ КЕЧАСИ
Қатнашадилар:
Узбекистон ССР халқ шоири СОБИР АБДУЛЛА
Шоирлар:
Асқад МУХТОР, ЧАРХИЙ, Эътибор ОХУНОВА, Эркин ВОҲИДОВ;
Узбекистон ССР халқ артистлари:
Берта ДАВИДОВА, Қундуз МИРКАРИМОВА;
Узбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар:
Таваккал ҚОДИРОВ (Фарғона), Маҳбуба МАНСУРОВА, (Қўқон)
Солистлар:
Маҳмуджон ИСОМУДДИНОВ, (Наманган)
Ҳабиба ОХУНОВА (Наманган), Муҳаббат ШАМАЕВА, Дилафруз ЖАББОРОВА, Карима УЗОҚОВА.
ХОРАЗМ АНСАМБЛИ «ЛАЗГИ»
Концерт кеч соат 8 да бошланади.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

20 мартдан 31 мартгача
«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИДА
Узбекистон ССР енгил саноти Министрлигининг пойафзал фабрикалари ишлаб чиқарган болалар пойафзалларининг
САВДО КУРГАЗМАСИ УТКАЗИЛАДИ
Савдо-кўргазмасини бориб кўринг.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ГРАЖДАНЛАР ҲИМОЯСИ ШТАБИГА
запасдаги офицер ва сержантлар, ҳамда ҳисобчи-кассир
К Е Р А К
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Бородинский кўчаси, 45 уй. Телефонлар 3-3-08-25, 3-3-68-68.

1969 йил 27 март кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимларининг техника фанлари бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Ўрта Осиё илмий-тадқиқот ирригация институти конференц залида, Я. Колас кўчаси, 28 уй) техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

П. А. Қаҳҳоров: «Пахта териш машинаси шпинделларининг ажратиш зонасида пневматик колодкадаги ҳаракати» деган темада;

Г. Уркинбоев: «Амударё шароитида тешикли шпоралар гидравликасининг баъзи масалалари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонасида (А. Тўқаев кўчаси, 1 уй) танишиш мумкин.

ҲАР ТЎҒРИДА

ДЕНГИЗ ТУБИДАГИ АРХИВ

Швециянинг давлат архиви яқинда денгиз тубига кўчиб ўтади. Денгиз тагидаги уяларда чамаси 17 метр чуқурликдаги архивнинг асосий битта ва олтита ёрдамчи заллари жойлашади. Архивда ишлайдиган хизматчиларни зинапоя ва лифт турли секцияларга элтиб қўяди.

Швеция архиви ёнғинда бутунлай кулга айланишига оз қолганлиги туфайли архивни денгиз тубига кўчиришга қарор қилинди.

ОРОЛ СУЗИБ ЧИҚАЯПТИ

Япон картографларининг ишига иш қўшилиб қолди: Японияниинг қирғоқлари ҳар йили ўзининг чегарасини ўзгартириб туради. Секин-аста бўлса ҳам Япония қирғоқларидаги оролларнинг сатҳи кенгайиб боряпти. Мисол учун, Коба портида денгиз тубидан 300 гектар чамаси орол чиқиб келяпти. 1972 йилгача умумий ҳажми 2,2 минг гектар ер Японияга қўшилиши тахмин қилиняпти.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

МАДАМИННИНГ ОРЗУСИ

Мадамин бўш қолди дегунча мактаб спорт залига ошиқарди. У тенгдошлари билан гилам устида бахслашгани бахслашган эди.

11-синфда ўқиб юрганида шаҳар биринчилигида беллашиб, биринчи ўринга чиқди. Бу ҳаваскор спортчининг дастлабки ғалабаси эди.

М. Эргашев Тошкент қишлоқ хўжалик институтига ўқишга кирганда ҳам спортни ташламади. Институт ҳузуридаги секцияда В. Молотдан тарбия олди. Бухорода бўлиб ўтган республика чемпионатида иштирок этиб иккинчи ўринга чиқди. Спортчи ҳаётида ўтган йилнинг февраль ойи унутилмас дақиқа бўлиб қолди. Чунки у барча рақибларни енгиб, энг юқори ўринга кўтарилган ва Ўзбекистон чемпионати бўлган эди.

М. Эргашев Бутуниттифоқ студентлар ўйинларида ҳам бир неча бор қатнашган. Биринчи разрядли полвоннинг нияти спорт мастери бўлишдир. У ана шу орзу йўлида дўстлари Э. Лолаев, Б. Икромов, Қ. Йўлдошев ва бошқалар билан тинимсиз машқ қилмоқда.

О. САТИНОВ,
Н. РАШИДОВ.

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА

Оҳангарондаги кўмир разрези ва педагогика институтларида очилган китоб магазинларида пенсионер Валентина Шахова ва комсомол аъзоси, студент Раҳима Раҳмоновалар жамоатчилик асосида ишлашмоқда. Улар китобхонлар талабини қондиришга ҳаракат қилишмоқда. Айниқса, Лениннинг «Апрель тезислари», «Империализм капитализмнинг энг сўнгги босқичи» «Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари», «Нима қилмоқ керак» ва бошқа асарларга қизиқиш катта.

В. Шахова билан Р. Раҳмоновалар харидорларга намунали савдо хизмати кўрсатганликлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат матбуот комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

Ф. ПЕТРОВ.

ҚУМ ТЎФОНИГА ҚАРШИ

Қум тўфони ҳамон темирйўлчиларга хавф-хатар туғдириб келмоқда. Ўрта Осиё темир йўлининг кўпгина излари чўлу биёбонларни кесиб ўтади. Гохида қум уюмлари изларни беркитиб қўяди, натижада поездлар ҳаракати графиги бузилади.

Темир изларни қумлардан тўсиш учун алоҳида тўсиқлар қилинмоқда, саксаул, қандим ва бошқа дарахтлар ўтқазилмоқда. Лекин, тез-тез бўлиб турадиган шамол ана шу дарахт уруғларини униб чиқишига йўл қўймай, учириб кетяпти. Тошкент транспорт инженерлари институти қурилиш факультетининг илмий-текшириш лабораторияси ходимлари Фозилов ва Бурнаевлар бунинг иложини топишди.

Саксаул, қандим, черкез уруғлари экиладиган жойлар нефть маҳсулотидан тайёрланган махсус суюқлик билан маҳкамлаб қўйилади. Уруғлар кўкариб чиққач ҳам шамол уларни учириб кетолмайди. Тажриба яхши натижалар берди. Бу усулда экилган ниҳоллар оддий усулда экилганига қараганда 5—6 марта кам нобуд бўлар экан.

А. ПАШКОВА.

НОНВОЙЛАРГА МУКОФОТ

Чирчиқ нон заводида янги цех корпуси қад кўтармоқда. Бу цех эксплуатацияга туширилгач, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот икки баравар ортади, тури кўпаяди.

Нанвойлар ўтган йили жами олтита янги нон маҳсулотларини ўзлаштирдилар. Булар орасида «Арнаут» деб номланган Киев нони, «Пионер» тешиккулчаси, ёғлик ва ширин булочкалар аҳолига жуда манзур бўлди.

Чирчиқ нон заводи коллективи СССР Савдо министрлигининг истеъмол товарлари учун ўтказган кўригида иштирок этиб. иккинчи пул мукофоти билан тақдирланди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Спорт

МАВСУМНИ ҚАРШИЛАБ

Кўпсонли ишқибозлар ҳам, футболчилар ҳам, мутахассислар ҳам янги мавсум бошланишини сабрсизлик билан кутишяпти. Ҳадемай, стадион трибуналари тўлади, ишқибозлар ўз ўринларини эгаллашади, кескин тортишувлар, мунозаралар бошланади. Ҳозир эса футболчилар чемпионат ўйинларига зўр бериб тайёргарлик кўришмоқда, жойларда контроль учрашувлар ўтяпти.

Футбол областимизда ҳам оммавий тус олмоқда. Шу йил бошига келиб футболчилар сафи 44 минг кишидан ортди. Ўтган йили турли миқёсда еттита тадбир ўтказилиб, бунда 38 мингдан зиёд спортчи иштирок этди.

Тошкент области республикамизда футболчилар тайёрлашда энг илғор областлардан бири саналади. Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг «Пахтакор», Юқори Чирчиқ районининг «Политотдел» колхози командалари мамлакат биринчиликларида областимиз, қолаберса республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилиб келяпти. СССР биринчилиги учун «Б» класси Ўрта Осиё зонасида тўртта вакилимиз қатнашади. Булар Чирчиқнинг «Химик», Олмалиқнинг «Металлург», Бекободнинг «Цементчи», Оққўрғоннинг «Димитровчи» коллективларидир.

Ўтган йили бўлиб ўтган область чемпионати ҳам, Кубок мусобақалари ҳам ишқибозларни хурсанд этди, негаки ўйинлар юқори савияда ўтди. Областимиз командалари Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Умид» ва «Ёшлик» Кубоклари учрашувларида қатнашдилар. Бу мусобақаларда ўн етти ёшгача бўлган ўсмирлар беллашдиларки, бу қобилиятли ёшларни мастерлар командасига жалб қилиш имконини берди.

«Чарм тўп» мусобақаларида 1953—1957 йилларда туғилган ёш болалардан ташкил топган кўча командалари куч синашди. Бунда 12 мингдан ортиқ ёш футболчилар баҳслашдилар.

Бироқ ҳамма ишимиз кўнгилдагидек деб бўлмайди. Биринчиликни уюшган ҳолда, юқори савияда ўтказишга тўсқинлик қилган камчиликларга ҳам дуч келдик. Айрим команда ўйинчилари қўпол равишда интизомни буздилар, айрим судьялар эса принципсизлик қилишди, Командалар, судьялар ўйинларга келмай қолган ҳоллари ҳам бўлди. Бунинг натижасида учрашувни маҳаллий судьялар олиб борди.

Область футбол федерацияси бу йил ана шундай камчиликларга йўл қўймасликка ҳаракат қилади. Бунинг учун олдиндан чора-тадбирлар кўрилмоқда Судьялар малакасини ошириш учун семинар ташкил этилди Улар сафи областимизнинг етук футболчилари — В. Ченцов. В. Терешченко, В. Синелобов ва бошқалар билан бойинди.

Янги мавсумда ўтган йили ўтказилган мусобақалардан ташқари яна бир мусобақа қўшилди. Бу йил турли ёшдаги ўқувчилардан ташкил топган командалар «Баҳор» соврини ҳамда «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер Н. П. Федорченко» мукофоти учун куч синашадилар.

Бу йил область биринчилиги ҳам бирмунча ўзгарган ҳолда ўтади. Ўтган мавсумда область чемпионатининг биринчи даврасида ғолиб келган икки командага республика чемпионатида иштирок этишга рухсат берилган эди. Бу бошқа командалар ўртасида иккинчи давра ўйинларини пассив ҳолда ўтказишга олиб келар, ишқибозлар ўртасида қизиқишни пасайтирар эди. Энди эса бундай бўлмайди. Икки даврада энг кўп очко тўплаган икки коллектив республика чемпионатида областимиз спорт шарафини ҳимоя қилади.

Шу ўринда область физкультура ва спорт комитети ҳузурида махсус болалар, ўсмирлар футбол мактаби ташкил этилганини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Бу областимизда футболни янада оммавий тус олдиришга, кўплаб лаёқатли ўринбосарлар тайёрлашга имкон беради. Ҳозир мактабда малакали мутахассислар ёшларга таълим беряпти, уларни футбол ўйини сирлари билан таништирмоқда.

Областимиз футбол командалари яқинлашиб қолган мавсумни шай ҳолда кутиб олиш учун тинимсиз машқ қилмоқдалар.

В. ВИШИНСКИЙ,
область футбол федерациясининг масъул секретари, республика тоифасидаги судья.

СОАТЛАР ТЎХТАТИЛГАНДА...

Қишлоқ шахматчилари Таллин шаҳрига тўпланишган эди. Бу ерда бир неча кун мамлакатнинг турли районларидан келган шахматчилар ғолиблик учун баҳслашдилар.

Чемпионатнинг ўтган йилги ғолиби, пахтакорчи спорт мастери М. Муҳитдинов турнирни яхши бошлади. Лекин у якунловчи ўйинларни бўш ўтказди. Натижада Эстония вакили А. Хармлан олдинга ўтиб кетди ва 15 имкониятдан 12 очко тўплаб ғолиб бўлди. М. Муҳитдинов 11,5 очко билан иккинчи ўринда қолди.

Тирасполда қишлоқ аёллари беллашди. Тошкент области вакили I-разрядли Н. Шевцова анча бўш ўйнади ва 8—9 ўринларни бўлишиб олди.

П. КОНОВАЛОВ.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ХОККЕЙ. Швецияда ўтаётган жаҳон чемпионатида СССР терма командаси пешқадам бўлиб олди. Мамлакатимиз хоккейчилари дастлабки иккита ўйинни ғалаба билан якунладилар. Улар АҚШ хоккейчиларини 17:2 ҳисобида мағлубиятга учратганларидан сўнг, майдон эгалари — Швеция спортчиларини 4:2 ҳисобида енгдилар.

Чемпионатнинг биринчи куни Чехословакия терма командаси канадаликларни 6:1 ҳисобида, Швеция хоккейчилари эса Финляндия вакилларини 6:3 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Бугун жаҳон чемпионатининг учинчи тури бўлади. Жаҳон чемпионлари — совет хоккейчилари Канада терма командаси билан куч синашадилар.

ФУТБОЛ. Совет Иттифоқи биринчилиги олдидан мамлакат футбол командалари «Советский спорт» газетасининг «Бойчечак» мукофоти учун курашни бошлаб юбордилар. Бу мусобақаларда аввалги йиллардагидан фарқли равишда иккинчи лиганинг кўпгина командалари қатнашмоқда.

Ҳозирча группаларда дастлабки учрашувлар бўлмоқда. Биринчи тур мусобақалари қуйидаги натижаларни берди:

Биринчи группада — «Зенит»—«Хик» (Хельсинки)—5:1, СКА (Ростов)—«Крилья Советов» — 1:0

Учинчи группада беллашаётган Минск динамочилари Донецкнинг «Шахтёр» командасини 2:0 ҳисобида енгдилар. Иккинчи турда эса улар шу ҳисобда Кутаиси торпедочиларидан мағлубиятга учрадилар. Тбилиси динамочилари эса Кутаисилик автозаводчилар дарвозасига иккита жавобсиз тўп киритдилар.

Олмаотанинг «Қайрат» командаси тўртинчи группада куч синашмоқда. Қозоқ футболчилари Қозоннинг «Рубин» коллективини 2:1 ҳисобида енгдилар, аммо «Арарат» билан бўлган ўйинда ўз дарвозаларидан иккита тўп ўтказиб юбориб, мағлубиятга учрадилар.

* * *

Москванинг «Спартак» командаси Эронда ўтказилган «Дўстлик кубоги» халқаро турнирида ғолиб чиқди. Спартакчилар Эрон терма командаси билан бўлган сўнгги ўйинда рақибларини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Шундай қилиб, москваликлар бу халқаро турнирдаги ҳамма ўйинларни ғалаба билан якунлаб, ўз дарвозаларидан битта ҳам тўп ўтказмадилар.

Ҳайвонот дунёсига саёҳат

Табиат уйғонмоқда. Хиёбонлар, йўлкалар яна гавжумлашяпти. Иссиқ ҳаво қафасдаги йўлбарс ва қоплонларга ҳам, маймун ва филларга ҳам хуш ёқяпти.

— Қишда ҳайвонларни махсус хоналарда авайлаб сақладик, — дейди ҳайвонот боғи директори Владимир Гончаров. — Айниқса маймунлар қишдан жуда қўрқишади, арзимаган совуққа ҳам шамоллаб қолишлари мумкин эди.

Зубра, айиқполвон, бўрибўрсиқлар қишдагидек ҳозир ҳам парвойи палак. Қор ёғадими, ёмғирми, улар учун фарқи йўқ, қоринлари тўқ бўлса бўлгани.

Оқ айиқлар бўлсаку, бу йилгидек серқор қишни йиллаб «орзу» қилишган эди. Қиш ойлари кун бўйи қорда думалаб, сувдан чиқишмади. Ҳозир ҳам улар сувда сузиб, бир-бирларини қувлашиб томошабинларга ўйин кўрсатишяпти.

Ҳайвонот боғига келувчиларни яқинда келтирилган бегемот тақдири қизиқтирса керак, албатта. Айтиш керакки, «янги меҳмон» қишда алоҳида хонага кўчирилиб, эътибор билан парвариш қилинди. Мана энди у очиқ ҳавода. Томошабинлар билан «юзма-юз» турибди. Бир қарасангиз, илиқ сувда шўнғиб ўзига емиш ахтаради, яна бир қарасангиз, офтобда товланиб аста мудрайди.

Тошкент ҳайвонот боғи мамлакатимиздаги йирик томоша боғларидан бири ҳисобланади Бу ерда етти иқлимдан келтирилган талайгина кам учрайдиган ҳайвонларни учратиш мумкин. Улар ўзидан кўпайиб, боғ ходимлари томонидан «намунали тарбия» кўраяпти.

Боғда хоналар газ билан иситилмоқда, гўшт ва бошқа озиқовқатлар доимо олдин иссиқ сувда илитилиб, сўнгра берилмоқда. Фил, маймун каби тропик ўлкалардан келтирилган ҳайвонларга чойга «Кагор» виносидан қўшиб ичириб турилибди. Бу — бир томондан уларнинг иштаҳасини очса, иккинчидан серҳаракат қилади

Ҳайвонот боғида бўлсангиз, яна ажойиб жониворларни ўз кўзингиз билан кўрасиз. Сиз китобда ўқиб, кинода кўрган йиртқичлардан тортиб олмахонгача рўпарангизда намоён бўлади.

М. ЗИКИРОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши. Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 04205. ИНДЕКС — 6469. Б—2209.